

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat de Filosofia i Lletres

Memòria del Treball de Fi de Grau

Aproximació a algunes característiques fonètiques i lèxiques del parlar de Campanet

Francesca Buades Morell

Grau de Llengua i Literatura Catalanes

Any acadèmic 2018-2019

DNI de l'alumne:41620598M

Treball tutelat per Joan Melià Garí

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació	Autor		Tutor	
	Sí	No	Sí	No
	☒	☐	☒	☐

Paraules clau del treball:

canvi lingüístic, canvis intergeneracionals llengua catalana, Mallorca, variació lingüística.

Taula de continguts

1. Introducció.....	1
2. Característiques de la localitat estudiada.....	2
3. Metodologia.....	3
4. Marc teòric.....	7
5. Descripció general del parlar de Campanet.....	8
6. Fenòmens observats	
6.1 Vocàlics.....	11
6.2 Consonàntics.....	20
6.3 Lèxic.....	29
7. Conclusions.....	47
8. Bibliografia.....	51
9. Annex.....	53

1. Introducció

Amb aquest treball volem fer una aproximació a algunes característiques del parlar de Campanet. Ens hem proposat elaborar un estudi dialectològic que consisteix a descriure alguns trets del parlar de Campanet dels joves i dels adults, que suposadament poden estar en procés de canvi.

A més d'estudiar els diferents trets, es pretén comparar algunes formes emprades pels joves en contrast amb les formes de la llengua que empren els adults i cercar-hi similituds i diferències. Fins a quin punt els trets enregistrats es van perdent i van evolucionant cap a altres fenòmens a causa de diferents factors: ja sigui per la multiculturalitat, per les noves tecnologies, pel fet de tenir pares de pobles veïns, pel turisme, pel procés d'estandardització espontània, per la normativa, per l'escolarització... factors, aquests, que han afavorit el canvi lingüístic, l'estudi del quals, però, no fa part de l'objectiu de la nostra recerca.

El motiu d'aquest treball és perquè encara no s'ha fet cap estudi lingüístic d'aquest subdialecte fins ara i la possibilitat de deixar escrit aquest bagatge cultural ens sembla una idea molt atractiva.

El nostre objectiu no és, ni pot ser, aconseguir un nivell d'aprofundiment elevat sobre l'estudi del parlar de Campanet però sí que aspiram a aproximar-nos a aquest parlar local i assolir una mostra de les característiques de la parla actual entre dues generacions.

El treball s'ha duit a terme a partir d'una entrevista, mitjançant la qual els entrevistats van haver d'identificar quaranta-vuit imatges¹ i van haver de contestar una sèrie breu de preguntes; en total ha estat un grup de vint persones, deu nins de cinquè i sisè de primària i deu adults de més de cinquanta anys. Les entrevistes, que s'han fet durant els mesos de març i abril d'enguany, no han durat més de deu minuts. Si l'entrevista s'allargava, era perquè ens contaven vivències personals, en el cas dels adults. Aquesta informació també l'hem utilitzada per tenir més exemples dels fenòmens estudiats.

---

¹ Veure annex

2. Característiques de la localitat estudiada

Campanet és un poble del raiguer de Mallorca. Està envoltat dels municipis de Selva, Escorca, Pollença, Sa Pobla i Búger.

En el darrer cens de població (2018), segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística, es detecta un petit augment de la població que la situa en els 2.612 habitants.

El 82,6% de la població ha nascut als Països Catalans, un 4,5% a altres territoris d'Espanya i un 12,9% han nascut a l'estranger.

No creiem que l'augment de la població pugui suposar conseqüències lingüístiques sobre el territori però sí el fet d'estar en contacte directe amb els pobles veïns ja sigui per amistats, activitats extraescolars, feina...

3. Metodologia

La metodologia seguida ens ajudarà a descriure aquest parlar pel que fa als trets fonètics i lèxics i conèixer els canvis més significatius que hi ha entre les dues franges d'edat aplicant una perspectiva generacional en l'anàlisi. Cal afegir que al principi no teníem pensat endinsar-nos en més fenòmens però després de fer les entrevistes, han sorgit alguns exemples que no podem passar per alt. Com per exemple, la transformació de [i] en [ə] en posició pretònica en algun entrevistat. Per exemple: A82H, A52H.

Les entrevistes han estat enregistrades i posteriorment se n'han extret les expressions, formes i paraules que eren d'interès i han estat transcrites, així talment com eren dites, per tal de facilitar-ne l'anàlisi. Hem fet una transcripció estàndard amb l'alfabet de l'Associació Fonètica Internacional (AFI) de l'Institut d'Estudis Catalans. Hem demanat ajuda quant a l'estudi del fenomen de ieisme per assegurar-nos que fèiem una anàlisi correcta. Les transcripcions de totes les / han estat amb el símbol [l] i no amb el que s'identifica amb la / velar [ɫ]. Per altra banda, no hem indicat la palatalització de [k] i [g].

Entre els fenòmens enregistrats, s'hi han fet tres distincions: fenòmens vocàlics, fenòmens consonàntics i fenòmens lèxics. De cada fenomen hi haurà dues divisions: joves i adults. S'espera trobar variacions entre les dues franges d'edat, tot i no ser regulars. S'havia plantejat fer també una distinció per sexe però les dades obtingudes no han estat significatives i ens hem centrat en les diferències d'edat.

És cert que les condicions d'un subjecte poden influir notablement quant al canvi d'algunes característiques del parlar. Volíem que tots els entrevistats haguessin nascut a Campanet, i després, a més a més, que fossin fills de pare i mare campaneters. En el cas dels progenitors, l'objectiu era el mateix però en tres casos (J10_03D, J10_04D, J11_01D), no ha estat possible seguir aquest criteri. Un dels dos, pare o mare, era dels pobles veïns: Búger i Sa Pobla.

Hem fet una entrevista a un matrimoni (A63H, A59D), aprofitant l'ocasió i a dues germanes (A50D, A52D) i a dos germans (J12_02H, J10_03H), ja que quan vàrem anar a enregistrar-los estaven junts.

Els entrevistats els hem identificat seguint aquests paràmetres: la primera lletra és una A (adults) o una J (joves); seguidament, hem posat l'edat i després, en aquest cas només ha estat necessari en els joves, quan hi ha hagut coincidència d'edat, els hem enumerat. Per exemple: J10_01, J10_02. Després els hem marcat segons el sexe: H (home) i D (dona). Seria així: J12_01H, primer jove de 12 anys home.

A l'hora de fer les entrevistes, el fet de ser un poble tan petit ha restat dificultat a la tasca, ja que tots ens coneixem i s'ha pogut contactar fàcilment amb els entrevistats ja sigui a partir de familiars, amics, coneguts... A més, alguna entrevista ha estat a familiars directes i això ha facilitat la fluïdesa, la formalitat i la comoditat a l'hora de realitzar l'entrevista. Ja coneixíem amb anterioritat tots els entrevistats, encara que amb la majoria d'infants no hi havíem tengut cap contacte previ.

En la següent graella apareixen algunes dades de les entrevistes i dels entrevistats:

Informant	Data de l'entrevista	Lloc de la gravació	Any de naixement	Sexe	Professió/ Curs	Origen de la mare	Origen del pare
A79D	21/03/2019	casa de l'entrevistat	1939	D	Modista jubilada	Campanet	Campanet
A82H	21/03/2019	casa de l'entrevistat	1936	H	Picapedrer jubilat	Campanet	Campanet
A58D	22/03/2019	casa de l'entrevistat	1960	D	Mestressa de casa	Campanet	Campanet
A62H	22/03/2019	casa de l'entrevistat	1956	H	Comercial	Campanet	Campanet
A85D	22/03/2019	casa de l'entrevistat	1933	D	Cosidora jubilada	Campanet	Campanet
A52H	24/03/2019	casa de l'entrevistat	1966	H	Tècnic	Campanet	Campanet
A50D	28/03/2019	perruqueria	1969	D	Perruquera	Campanet	Campanet
A51D	28/03/2019	perruqueria	1967	D	Perruquera	Campanet	Campanet
A81D	28/03/2019	casa de l'entrevistat	1937	D	Pagesa jubilada	Campanet	Campanet
A71H	29/03/2019	casa de l'entrevistat	1947	H	Director d'hotel jubilat	Campanet	Campanet
J10_01D	3/04/2019	casa de la entrevistant	2008	D	Cinquè de primària	Campanet	Campanet
J12_01H	5/04/2019	escola	2007	H	Sisè de primària	Campanet	Búger
J10_02D	12/04/2019	escola	2007	D	Cinquè de primària	Campanet	Campanet
J10_01H	12/04/2019	escola	2007	H	Cinquè de primària	Campanet	Campanet
J10_03D	12/04/2019	escola	2008	D	Cinquè de primària	Campanet	Búger
J10_02H	12/04/2019	escola	2008	H	Cinquè de primària	Campanet	Campanet
J11_01D	5/04/2019	escola	2007	D	Sisè de primària	Campanet	Sa Pobla
J12_02H	21/03/2019	casa de l'entrevistat	2007	H	Sisè de primària	Campanet	Campanet
J10_03H	21/03/2019	casa de l'entrevistat	2008	H	Cinquè de primària	Campanet	Campanet
J10_04D	5/04/19	escola	2007	D	Sisè de primària	Sa Pobla	Campanet

S'ha utilitzat en tot moment un registre informal. Això permetia ser més espontanis i no crear un llenguatge forçat. També el fet de realitzar les entrevistes a casa seva o a l'escola, un lloc en què estan familiaritzats, ha facilitat l'ús d'un llenguatge natural però, som conscients que el fet de saber que els estàvem enregistrant ha pogut interferir d'alguna manera en l'espontaneïtat de la conversa.

Aracil (1982) diu: «L'ús lingüístic pot i deu ésser definit com a la totalitat de les connexions dinàmiques entre la llengua (com a estructura) i la matriu sociocultural en què ocorre i funciona».

No vàrem dir fins en haver acabat l'entrevista que es tractava d'un treball lingüístic per tal de no influenciar en la resposta. Els vàrem plantejar una tasca fàcil: identificar diverses imatges.

En algun cas, la imatge ha estat interpretada de manera diferent d'allò que s'esperava o la pregunta formulada no ha funcionat i hem hagut de recórrer a una altra, i a vegades, ha estat impossible trobar la resposta que cercàvem però algunes respostes han duit a altres coneixements. Per exemple: en la imatge 7 volíem que ens diguessin "Joan", però no tothom va identificar l'home de la fotografia, un personatge que s'ha fet conegut fa poc. I van dir "home". Així, hem pogut tenir mostres del fenomen de conversió de [ə] en [o] per assimilació vocàlica.

A vegades, no vàrem tenir tanta sort. Per exemple, el nostre objectiu era saber si es produïa el fenomen de l'afèresi però només hem aconseguit la resposta en un entrevistat (A52H).

Un altre cas, en què no vàrem aconseguir el nostre objectiu, era en saber si deien **emporta* o *importa* i només hem aconseguit la resposta en quatre entrevistats (A82H, A52H, J12_02H, J10_03H).

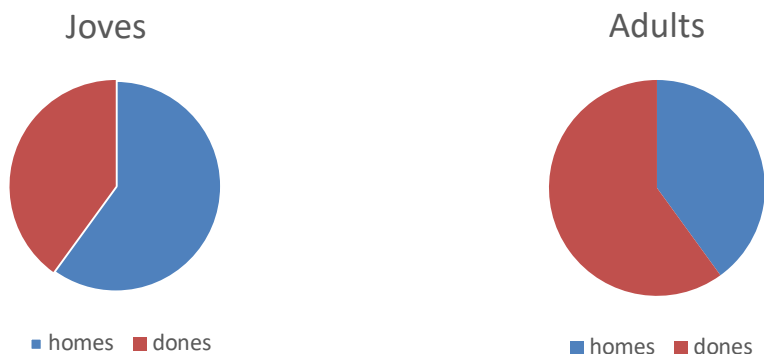
Així i tot, quan no identificaven la imatge, donàvem la solució i d'aquesta manera la conversa es feia més amena i els entrevistats se sentien més còmodes.

Després, diferents exemples ens han servit per estudiar més d'un fenomen i així poder exemplificar-los més: *ratolí, Valldemossa, bullit*, etc.

També hem aprofitat totes les respostes que ens han donat. Paraules que no estaven planejades però han sortit espontàniament: *Sóller, capell, llaurar, treballar...*

Hem dividit els apartats en fenòmens i dins cada fenomen hem adjuntat el gràfic corresponent (tres divisions: total, joves i adults) amb l'objectiu de conèixer les formes dominants en els joves i les formes dominants en els adults, i finalment la forma predominant en general. Després, a l'apartat de conclusions, hem analitzat les dades i hem exposat les formes dominants en els joves i, per altra banda, en els adults.

En el grup de joves hem entrevistat quatre homes i sis dones, i en el grup dels adults hem entrevistat sis homes i quatre dones:

En total, deu homes i deu dones.

La llista de paraules del lèxic l'hem dividida en diferents apartats: paraules més modernes (*USB, ordinador, disquet, vinoteca...*), paraules més antigues (*falç, garbell, olivera...*) i paraules que puguin presentar una variació territorial (*pèsol, pintures, cacauet, blat de les índies...*).

Cal ser conscient de la importància que tenen els estudis de les diferents varietats que conformen la pluralitat de parlars catalans. Aquí entra en joc l'ús lingüístic, definit com l'ús d'una determinada varietat lingüística, la qual es veu sotmesa a unes normes implícites d'adequació que es basen en els factors externs del parlant com ara la identitat social, el lloc, la intenció...

Hi ha una gran riquesa lingüística i és això que volem aconseguir amb aquest treball: apropar-nos-hi i deixar per escrit una part d'aquest bagatge cultural.

4. Marc teòric

El fet de conviure amb una altra llengua dins un mateix territori provoca interferències lingüístiques constants entre les diferents llengües, en el nostre cas, sobretot de l'espanyol cap al català.

La migració també és una peça clau: la població manté contacte amb altres cultures i noves llengües de manera implícita i això incideix en diferents graus sobre la nostra manera de parlar.

Els mitjans de comunicació tenen un paper molt important en la nostra societat. Sense adonar-nos-en ens influeixen notablement. Això fa que el nostre repertori lingüístic estigui condicionat implícitament per aquests mitjans de comunicació, els quals tenen un gran poder a l'hora de canviar els hàbits lingüístics de cada un. Els joves són la franja de població més susceptible a aquesta influència. La llengua és la nostra cultura i els joves en són el futur. Per tant, és molt important tenir en compte que estan en un procés de formació, el qual pot ser manipulats o patir mancances.

Dit això, cal no oblidar que “Els fets que incideixen sobre la llengua són molts i variats, i, doncs, les causes del canvi poden ser també moltes i variades. Determinar, entre aquestes possibles causes, quines tenen més versemblança d'incidir en el canvi i en quins casos, ha constituït un repte històric en el món de la lingüística” (Viaplana, 2002: 209).

Amb aquest treball, a més de fer una aproximació a les característiques del parlar de Campanet, es pretén fer palès que la llengua està en constatat moviment i que hi ha una heterogeneïtat lingüística. Veny i Massanell (2012: 32) ho expliquen molt bé:

“La llengua es va transmetent de generació en generació, i els parlants, inconscientment —o, a voltes, conscientment— hi van introduint elements innovadors (novetats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques o lèxiques) que substitueixen progressivament les formes tradicionals. D'aquestes mutacions que pateixen les llengües al llarg del temps, en diem canvi lingüístic.”

En totes les llengües podem trobar trets lingüístics tradicionals i trets lingüístics més nous que poden dur a la desaparició dels trets lingüístics característics d'una llengua, la qual cosa condueix a la substitució de les formes més arcaïques o provoca l'evolució d'algun fenomen fet que es perdi així la seva essència.

El canvi lingüístic és inevitable però hem de fer el possible perquè aquest procés no vagi en detriment de la nostra pròpia llengua i intentar no perdre formes lingüístiques que enriqueixen el nostre parlar.

5. Descripció general del parlar

El parlar de Campanet s'ubica dins les característiques pròpies del subdialecte mallorquí. Amb aquesta descripció general abans de l'estudi pretenem descriure els trets més perceptibles que caracteritzen aquest parlar. És important tenir una idea general per poder analitzar bé els resultats i veure com el pas del temps ha anat canviant alguns trets. Els fenòmens han estat identificats mitjançant el llibre *La llengua catalana a Mallorca*, proposat per a l'ús públic.

Cal dir que els exemples exposats són paraules que com a parlant del campaneter consideram que es pronuncien d'aquesta manera, no han estat enregistrats. Són exemples que apareixen en el llibre esmentant anteriorment.

1. El vocalisme

- En algunes ocasions, les vocals *a/e* àtones no es neutralitzen i es pronuncien tancades, tal vegada, per castellanisme: *classe, auge, base, cable, càncer, catàstrofe, còctel, enorme, fase, frase, higiene, informe, mecànic, meteorologia...*
- En el grup *-ea* i *-eo* la *e* es pronuncia tancada i es manté la *e* tancada de l'arrel dels verbs de la primera conjugació encara que l'accent es desplaci a la desinència i en els substantius relacionats: *peca* → *pecar, pecaré, pecat...*, *deixa* → *deixar, deixaré, deixada...*
- Determinades *e* tòniques es mantenen tancades en els augmentatius i diminutius i en alguns derivats encara que esdevinguin àtones: *festa* → *festeta, festassa* però *festejar* (amb *e* neutra).
- *Son* (contracció usada davant els topònims) i *són* tenen el mateix timbre: la *o* és tancada.
- Les *o* i les *u* àtones en la majoria dels casos, aquestes dues vocals, solen distingir-se. Però hi ha algunes paraules com per exemple *mon* (possessiu, davant *pare*), *Joan, Josep, ovella, morter, obert, tronyella, ho* (davant el verb)... que s'escriuen amb *o* però es pronuncien amb *u* a causa del tancament de la vocal.
- Els casos de *o* àtones seguides d'una síl·laba que contengui *i* tendeixen a pronunciar-se *u* a bona part dels pobles de Mallorca, en canvi, a Campanet no. Per exemple: *ratolí, coixí, bocí...*
- Trobam ultracorreccions: *bullit, municipal*
- Hi ha un emmudiment de la *a* final en mots esdrúixols acabats en *-ia, -e* i *-ies* en què pronunciam [o]: *història, espècie, bísties...*
- La vocal neutra interior s'assimila a una *o* tònica posterior en *meló, genoll...*
- El diftong àton *-ua* darrere *q* o *g* se sol monoftongar en *o*. Alguns casos que poden presentar les dues formes: *guanyar, guardar, guaitar...*

- En general, no hi ha supressió de *a* inicial com a conseqüència dels contactes de vocals de paraules diferents. En algunes paraules sí: *abella, ametla, apotecari...* Contràriament s'afegeix *a* inicial en paraules com: *anou, aglà, arrel, admeses...*
- S'afegeix vocal neutra davant paraules començades per *o*, la qual es tanca en *u*: **auvella, *aubert, *aufagar...*
- Desapareix la vocal inicial de *al-* quan la *l* es vocalitza en *u*: **ubergini, *ubercoc.*
- Es produeix l'aglutinació de *es-* al començament de noms: **escarpó, estenalles, estisores, estovalles, esmolles...*
- En posició pretònica hi ha una transformació de *i* en *ə*, l'exemple més clar és **emporta* en lloc de *importa*.

2. Consonantisme

- A vegades, no es fa la distinció entre la *essa* sorda i la *essa* sonora. Per exemple: *Valldemossa*.
- La *s* intervocàlica desapareix en una sèrie de mots: *camisa, afusar* però no en *camiseta, devesa...* A vegades el seu lloc és ocupat per una *v* o una *u*: **rovegar, *lloua*.
- Les paraules que contenen les grafies *j/tj* i *g/tg*, es pronuncien africades però s'escriuen sense: *netejar, corregir, llegir, truja...*
- Trobam una vocalització de la *l* a causa de la ressonància velar que fa que es pronuncii *u* en determinants casos: *alba, selva, palma* (lèxic comú) i en molts topònims que conserven l'article àrab aglutinat *al-* i algun altre cas: *albercoc, alba, alzina, falç...*
- Hi ha un emmudiment de *-r* final: *mar, car*.
- Del grup *tl/tll* és més freqüent la forma *tl*: *batle, motlo, rotlo, guàtlera*.
- La *i* producte de la iodització desapareix en els casos en què l'escriptura *ll* correspon a l'evolució dels grups *C'L, G'L, LE* o *LI* del llatí: *ull* (OCULU). També devora *e* tancada en els registres informals i entre vocals: *cullera, vella, cella, parella*.
- Hi ha ieisme (incapacitat de pronunciar les *ll*) en joves. Aquesta pronúncia, producte de la incapacitat del parlant, no s'admet tampoc en el llenguatge informal: *iuna* per *lluna*.
- En els grups consonàntics *nr, lr, ndr, ldr*, s'afegeix *d* en la majoria dels verbs però desapareix fora d'aquests i els mots sobreviuen sense la *d*: *cendra, divendres, tendre, gendre* però: *engendrar, moldre, valdrà, pondria...*

3. Morfosintaxi

- Es fa ús de l'article *el/la* en els usos col·loquials (*el cel, les quatre, a les bones...*), que en cap cas no s'han de substituir per les formes *es/sa*.
- Hi ha un clar ús de *mos* substituint *ens* en el llenguatge informal, resultat de l'encreuament de *me* amb *nos*: *mos envia regals per ens envia regals*.
- Els infinitius de la segona conjugació *caber* o *cabre, poder, saber, valer* i *voler* presenten diferents variants col·loquials: *caber, poder, saber, voler* (formes velaritzades); **quebre, *sebre, *sabre* (formes amb l'accent a l'arrel).

4. Lèxic

Hi ha alteracions formals o semàntiques de mots catalans. Per exemple les derivacions alterades: el sufix *-er*, s'ha canviat en *-ero*: **inquero...*, el sufix *-or, -a* s'ha canviat en *-ero, -era*: **abraçadero, *duradero, *embarcadero...*

Després, els cultismes en *-ança, -ença* han estat modificats en *-ància, ència*: **condolència*. Altres en *-u* es fan en *-uo*: **ambíguo*.

També hi ha hagut canvis de conjugació en alguns verbs, com per exemple: **abatir, *garantizar*, o alteració, supressió o addició de sons: **accentuar, *anular, *atribular, *cervessa*, acompanyat de desplaçament de l'accent: **atmosfera, *grifo*.

Per la influència de l'espanyol, hi ha ultracorreccions. Per exemple: **certificat metge* en lloc de *certificat mèdic*.

Per aquest mateix motiu també hi ha alteracions de significats: **deport, *casc antic, *provar* (en lloc de *tastar*), **secar...*

Aquesta influència no acaba aquí, trobam més calcs de l'espanyol. Per exemple: en les hores: **les 7 menys/menos quart*. També en alguns modismes: **donar la sensació, donar a entendre*. I una llista d'expressions: **els demás, *de tant en quant, *donar-se compte, *fer la pilota, *Nit bona, *Nit vella, *per lo tant, *mitja /mitjana), *pròxim, *suggerència, *val, etc*.

Es fa ús algunes locucions o expressions diverses: *badar, estar a la lluna, com va?, ca! pots pensar!, al mínim, en sec...*

Per acabar, el parlar local de Campanet, es caracteritza també per fer un ús prou correcte dels verbs *ser* i *estar* i també de la perífrasi d'obligació *haver de + infinitiu*. És cert que podem trobar algun cas que no sigui així, sobretot en joves o en persones que tenen un grau de contacte alt amb altres zones, però per norma general l'ús que es fa és correcte.

6. Fenòmens enregistrats

Ens agradaria aclarir els criteris establerts per explicar cada fenomen: primer hem comprovat el fenomen a la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans. Després si no hem trobat el fenomen que volíem comentar, hem cercat a altres gramàtiques o llibres com: la *Gramàtica històrica catalana* de Francesc de B. Moll, *La fonètica històrica del català* i la *Fonètica descriptiva del català* de Daniel Recasens, *La llengua catalana a Mallorca* d'Antoni I. Alomar et al., *El català de Mallorca, fonètica* de Gabriel Bibiloni i *La gramàtica del català contemporani* de Joan Solà et. al.

Pel que fa al lèxic, pels neologismes hem cercat a TERMCAT i pels mots populars i tradicionals hem fet ús del *Petit Atlas Lingüístic del Domini Català*. Si no ho hem trobat hem recorregut al *Diccionari Alcover-Moll*.

6.1 Fenòmens vocàlics

⇒ Afèresi

L'afèresi (fenomen oposat a l'aglutinació) consisteix en la interpretació del so inicial d'un mot com a final del que el precedeix (generalment l'article o la preposició *de*). Això provoca l'eliminació mental del so inicial. Quan es diu *metlla* per *ametlla*, *bac* per *obac*, és perquè les combinacions l'*ametlla* i l'*obac*, han estat interpretades com *la metlla* i *lo bac*, és a dir, la vocal inicial del nom passa per la final de l'article, *Gramàtica històrica catalana* (2006), § 255.

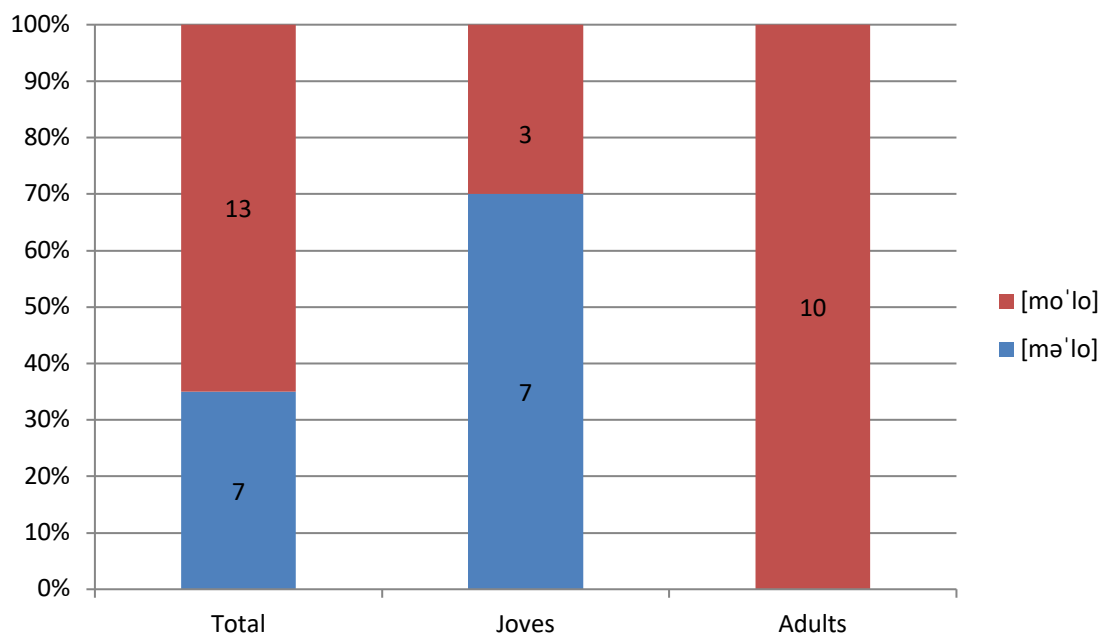
Segurament es produiria el fenomen però no es pot assegurar perquè sempre que han dit aquesta paraula, en 18 ocasions, ha estat darrere una altra paraula acabada en vocal: [una 'βæə].

Només un entrevistat (A52H) ha contestat [βæə] i l'entrevistat J10_01H ha contestat [aβ'ispə].

⇒ Assimilació d'una vocal neutra a una o tònica

La *Gramàtica de la Llengua Catalana* (2016) en l'apartat 3.3.4.2, on exposa els fenòmens vocàlics que es perceben com a col·loquials, esmenta que existeix una realització de [ə] com a [o] o [u] per assimilació a una vocal precedent o següent tònica, especialment en parlar baleàrics. Posa d'exemples: *colze*, *nostre*, *cotxe*, *cove* [o]; *genoll* [o]/[u].

Els casos que hem enregistrat han estat *meló* ([mo'lo]), *fenoll* ([fo'noj]) i *home* (['ɔmo]):

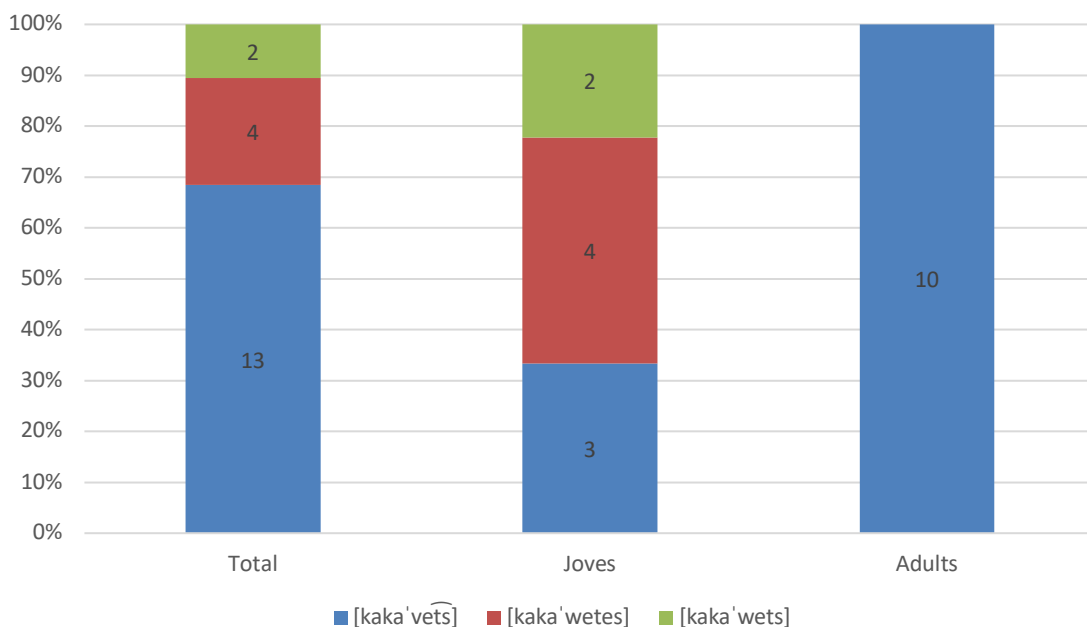

Només representam el primer exemple perquè en els altres dos casos s’ha donat l’assimilació en tots els individus enregistrats.

⇒ **Conversió de *u* intervocàlica en *v***

La *Gramàtica de la Llengua Catalana* diu: “Per analogia amb els casos en què es produeix l’alternança entre [v] (o [β]) i [w], en alguns parlars nord-occidentals i baleàrics, la semivocal [w] ha estat substituïda per la consonant [v] (o [β]) en casos com ara *bovet* (per *bouet*), *clavet* (per *clauet*), *creveta* (per *creueta*), *nivet* (per *niuet*), *pevet* (per *peuet*), *povet* (per *pouet*); i en el baleàric, també en formes verbals com *deven*, *caven*, *beven*, *moven*, *veven* o *traven* en lloc de *deuen*, *cauen*, *beuen*, *mouen*, *veuen* i *treuen*, respectivament. Es tracta de formes que no són acceptables en els registres formals” (2016, § 4.3.5).

El mot que hem enregistrat és: *cacauet*.

Formen part d'aquest gràfic tots els individus menys un, ja que ha identificat la imatge com a: *fruits secs* (J11_01D).

⇒ Diftongació de [o] inicial o pretònica

Aquest fenomen es produeix en una sèrie de mots isolats. Sobretot en: *ofegar*, *ovella* i el pronom *ho* en posició proclítica².

El cas que hem enregistrat ha estat *ovella* (en els joves en 5 casos, ja que la resta ha contestat ['mɛ]): [unəw'vəə]

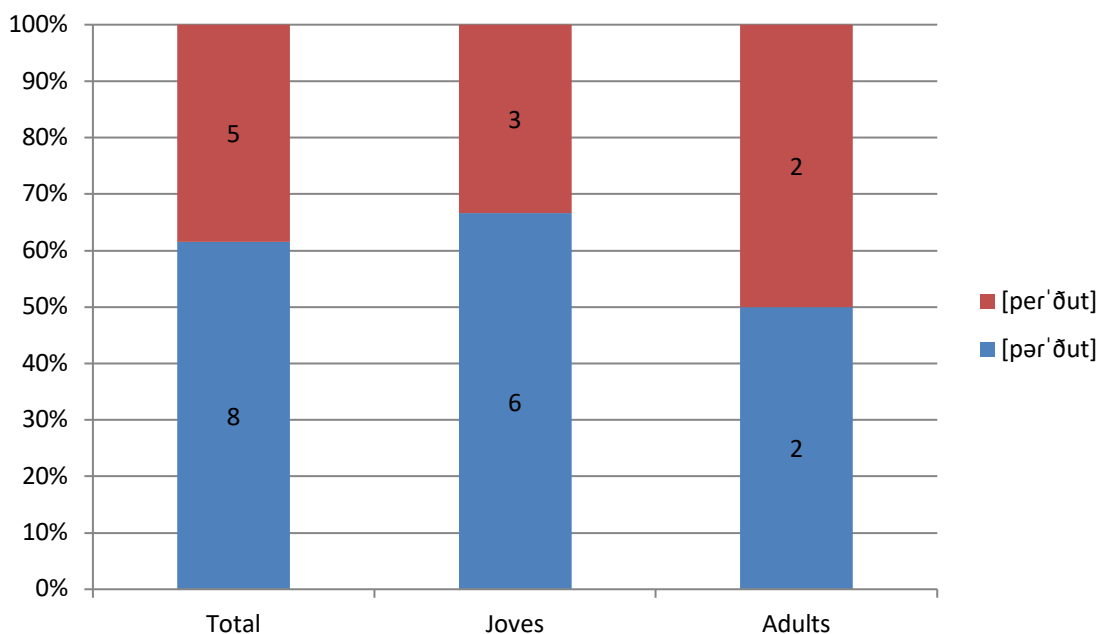
⇒ No neutralització en determinats casos de radicals verbals amb e

Davant la reducció completa de les vocals mitjanes de la sèrie anterior quan perden l'accent per un procés de derivació: *peuet* [e], *terreta* [e], *neueta* [e], el mallorquí mostra una certa resistència. També mostren resistència alguns verbs com *aixecar*, *cremar*, *deixar*, *llepar*, *pesar*, *quedar*, o *vessar*, que tenen una [é] en les formes amb radical tònic (*aixeca*, *aixeques*, etc., amb [é]) i mantenen el timbre de la vocal en les formes amb radical àton (*aixecar*, *aixecava*, etc., amb [e]). Vegeu § 3.3.1.2 de la *Gramàtica de la Llengua Catalana*.

Aquest fenomen està relativament estès a Mallorca.

El cas que hem enregistrat és el participi del verb *perdre*: [per'ðut]. És l'únic verb de la segona conjugació en què es dona aquest fenomen, aparentment.

² Bibiloni (2016)

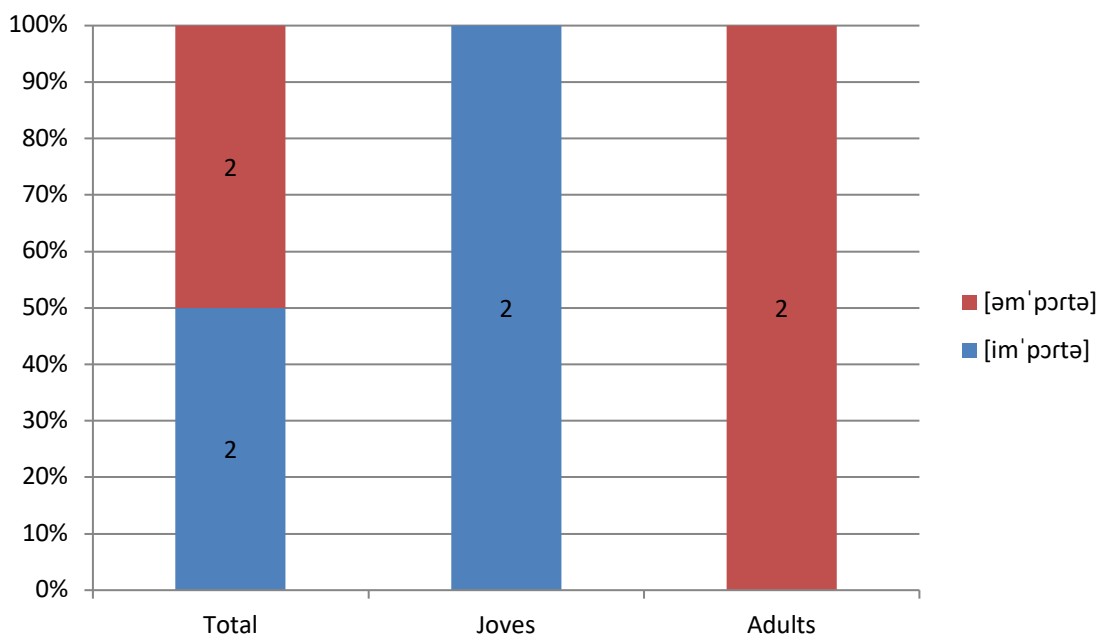

Només hi ha 13 individus que consten en aquest gràfic, ja que els altres van contestar ['pəɾt], i per tant, no ha estat possible comprovar aquest fenomen en tots els entrevistats.

⇒ **En posició pretònica transformació de [i] en [ə]:**

Bibiloni, en *El català de Mallorca, la fonètica* explica que es donen casos de transformació en [ə] de la vocal [i] en posició pretònica en el parlar rústic o vulgar. Són formes que van tornant rares i són recloses entre la gent major i de menor formació cultural.

Ho hem enregistrat en 4 individus: dos joves i dos adults mitjançant la paraula *importa*.

“És general *emportar-hi* (*importar-hi*), que a Mallorca és la manera més habitual de dir *caldre*: *no hi importa que hi vagis* [noəm¹pərtə]”. Hi ha elisió de la *e* àtona.

⇒ **No hi ha tancament condicionat (no neutralització *o/u*)**

La *Gramàtica de la Llengua Catalana* exposa: “en mallorquí i en alguns parlars occidentals, és força general el tancament de la *o* àtona en *u* quan es troba en síl·laba àtona seguida d’un síl·laba tònica amb [i] i, més esporàdicament, seguida d’una síl·laba tònica amb [u]: *conill*, *cosí*, *coixí*, *tossir*, *comú* [u]” (2016, § 3.3.4.1).

Els casos enregistrats han estat: *ratolí* ([rəto¹li]), *conill* ([ko¹ni]) i *olivera* ([oli¹verə]).

Totes les respostes han estat les mateixes en *ratolí* (20), però les paraules *conill* (19) i *olivera* (14) no ha estat possible aconseguir les 20 respostes: alguns entrevistats han donat una resposta diferent com per exemple, *llebre*, *arbre*, *garrover* o *alzina*.

⇒ **Tancament [o] àtona en [u]**

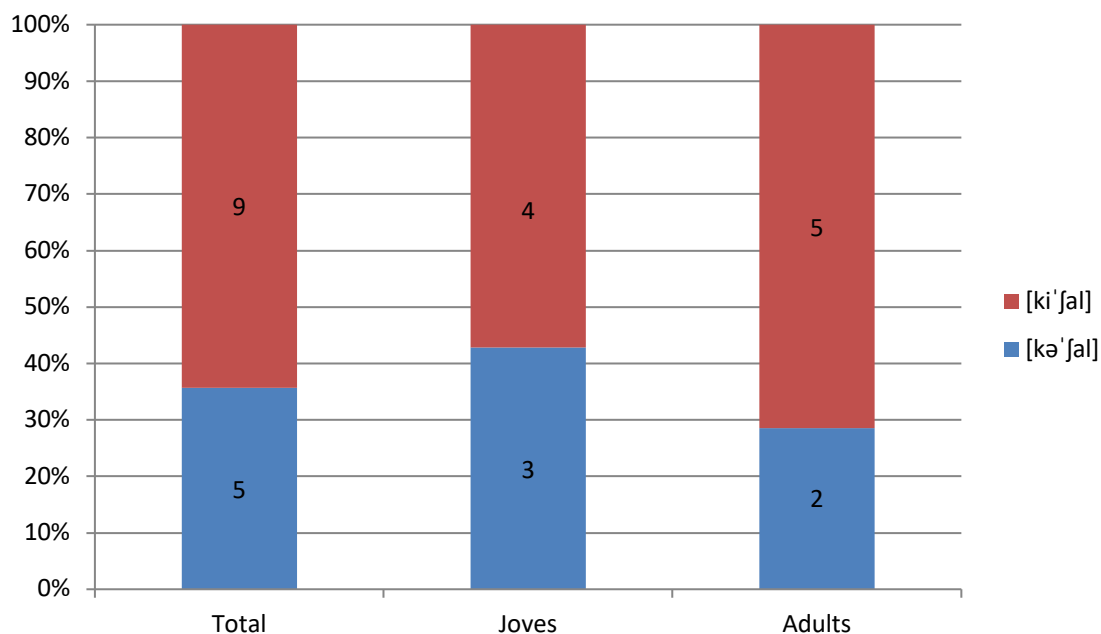
Continua: “En mallorquí i en nord-occidental, també és habitual el tancament de la *o* àtona en *u* quan la *o* va precedida d’una consonant palatoalveolar, com en *Josep*, *Joan* o *joventut* [u]”. (2016, § 3.3.4.1).

El cas que hem enregistrat ha estat: *Joan* ([ʒu¹an]) i en tots els casos (16) ha estat igual.

⇒ **Palatalització de la [ə] àtona**

En la parla col·loquial també es produeix un canvi de *e* ([ə] o [e], segons els parlars) en *i* provocat pel caràcter tancador d’una consonant palatoalveolar en contacte amb la vocal: *gener*, *dejú*, *queixal*, *deixar*, *germà*, *genoll*, *seixanta* [i]. Vegeu § 3.3.4.2 de la *Gramàtica de la Llengua Catalana*.

El cas que hem enregistrat ha estat *queixal*:

Aquest fenomen s'ha pogut comprovar en 14 individus, ja que la resta han identificat la imatge amb un altre nom, com per exemple: *dent* o *muela del juicio*.

⇒ **Pèrdua de la vocal final a la terminació àtona -ia**

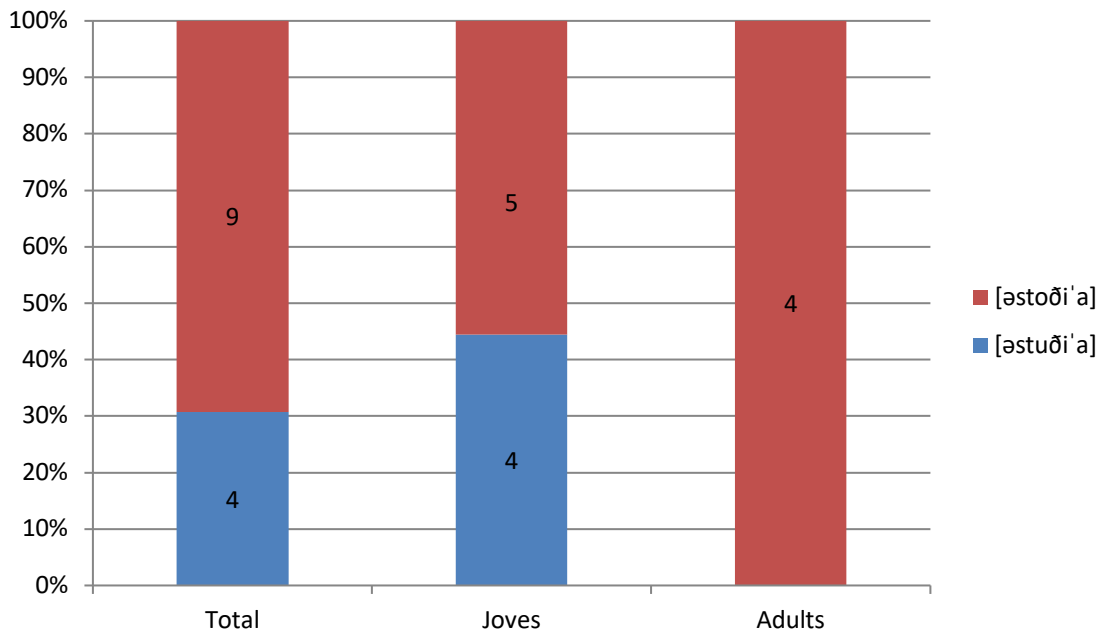
En la parla col·loquial es produeix l'elisió de la vocal final en mots originalment esdrúixols acabats en la seqüència *ia* àtona: *besti* per *bèstia*, *cienci* per *ciència* o *graci* per *gràcia*. Vegeu § 3.3.1.2 de la *Gramàtica de la Llengua Catalana*.

El casos enregistrats són: *família* ([fə'mili] en 14 entrevistats) i *església* ([li'ɣləzi] o [si'ɣləzi] en tots els entrevistats).

⇒ **Ultracorrecció**

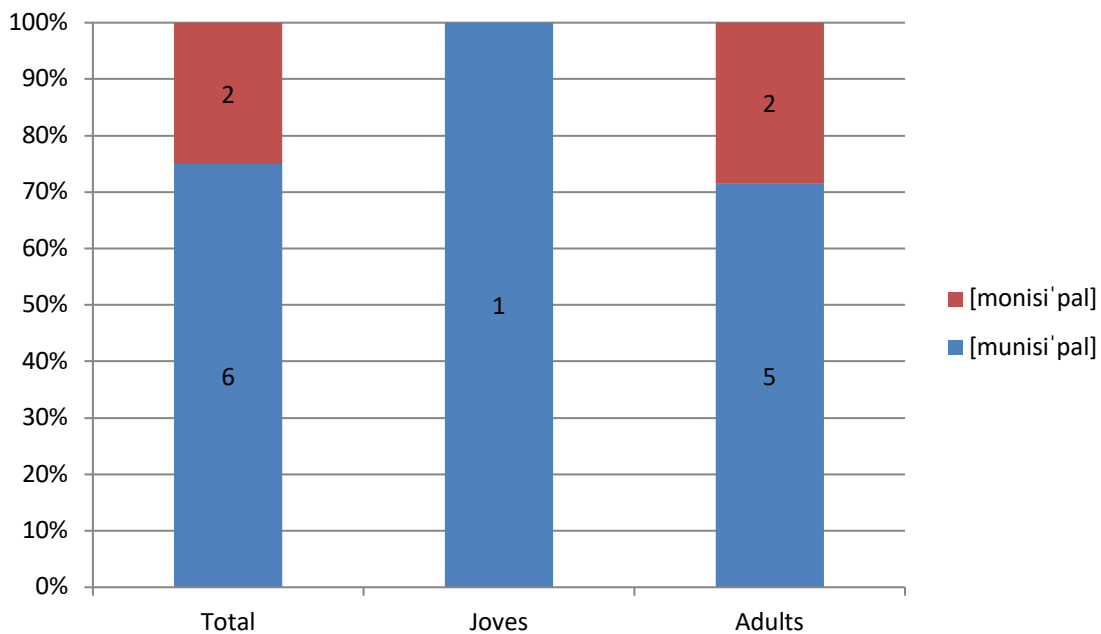
Com a reacció al tancament condicionat de *o* en *u* quan a la síl·laba següent hi ha *i* o *u* es fan ultracorreccions. Els casos que hem enregistrat són: *municipal*, *bullit* i *estudiar*. *Estudiar* i *municipal* han estat els casos més significatiu atès que les dues formes han presentat dues variants, a diferència de *bullit*, que tothom ha dit [bo'kit].

Estudiar

Consten d'aquest gràfic 17 individus, ja que la resta no han contestat el que s'esperava i han contestat que és “un jove que escriu”, “un jove que fa comptes”, “que fa un examen” o “que treballa”.

Municipal

“A la zona on no es produeix el tancament condicionat es poden trobar casos curiosos d'ultracorreccions: *corios*, *croixir*, *estodiar*, *estodiant*, *fogir*, *gronyir*, *homil*, *homit*, *homitat*, *jonyit*, *monyit*, *mostii* (mustii < musti), *pobil*, *ponyir*, etc., pronúncies totes vives i esteses a la

llengua popular. El fenomen abans tenia un abast mol més gran, car moltes d'aquestes formes amb [o] es troben avui dia en decadència o són residuals: *acodir*, *arroïnar* (o *arrovinar*), *destruir* (o *destróvir*), *discotir*, *Jolià*, *jostici(a)*, *llocifer*, *Lloís* (o *Llovís*), *lloir* o *llovir* (*lluir*), *monicipal*, *Poríssima*, *republicà*, *soficient*, etc”.

(Bibiloni 2016).

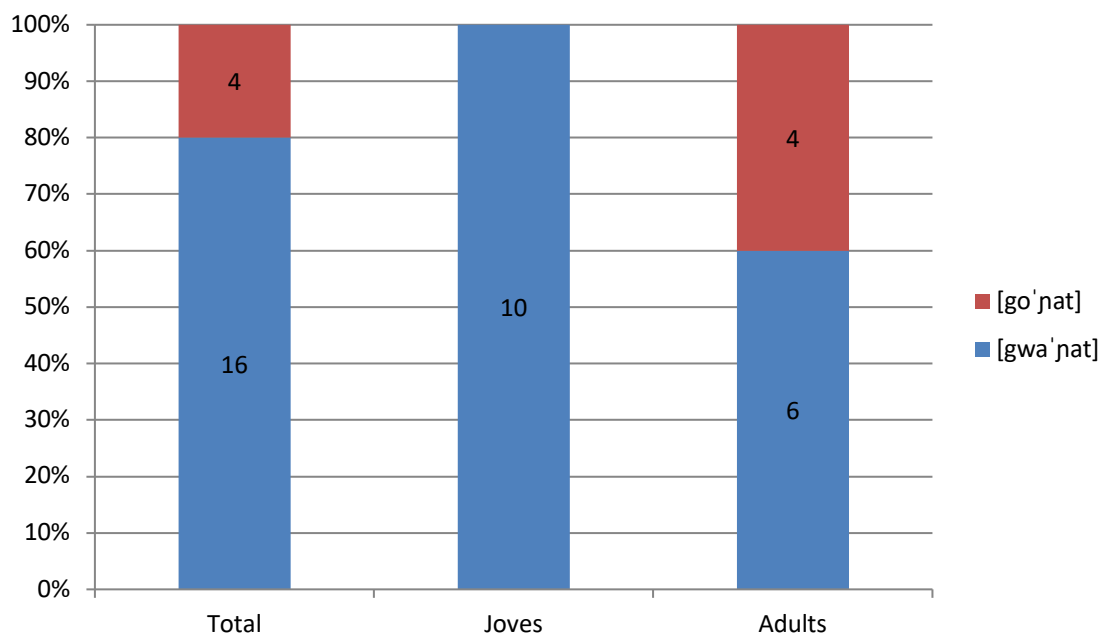
Consten d'aquest gràfic 8 individus, ja que la resta ha identificat la imatge com a: [poli'siə lo'kal], [poli'siə] i [ˌgwarðsiv'il].

⇒ Monoftongació del diftong *wa* darrere *k/g* en posició àtona

“En diversos parlars orientals, i molt especialment en els baleàrics, es tendeix col·loquialment a absorbir la semivocal dels diftongs precedits d'una velar o a monoftongar-los: *aiga* (o *aigo*), *gordar* i *goita*, en comptes de *aigua*, *guardar* i *guaita*, respectivament. Es tracta de pronúncies que s'eviten en els registres formals”. *Gramàtica de la Llengua Catalana*, 2016, § 2.5.2.

A Mallorca, sempre es tracta de diftongs àtons, quan són tòpics no sol produir-se aquest fenomen: *guanya*, *pasqual*...

Els mots que hem enregistrat són: *aigua* ([ajʝo]), *pasqua* (['pasko]) i *guanyar* ([go'nat]). En aquest darrer, el diftong a vegades és manté, a diferència dels altres dos exemples que el diftong s'ha monoftongat.

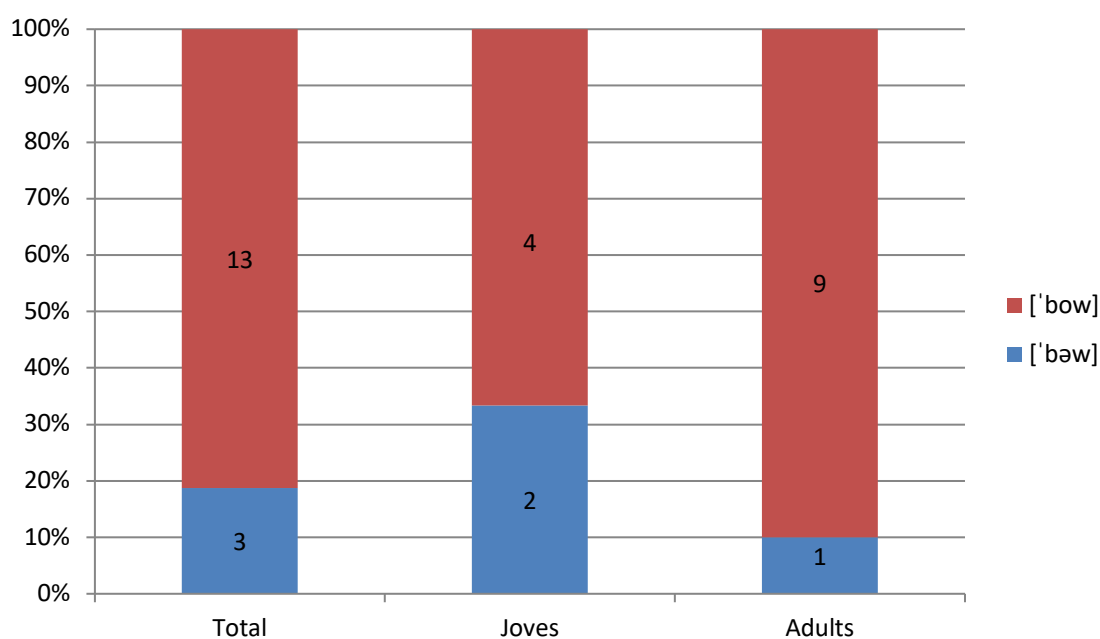

⇒ Labialització de [ə] en el diftong [ew]

La *Gramàtica històrica catalana* (2006) diu que en el mallorquí rústic de certes localitats es tanca en [ó] la [ə] de *beure* i *veure* i de les seves respectives formes verbals sempre que la vocal radical va entre dues labials: *bous, bou, bouen, per beus, beu, beuen; vous, vou, vouen, per veus, veu, veuen*. Mai no es produeix aquest canvi en *bec, bega, veig, veja* i totes les altres formes en què no es dona l'esmentada circumstància de situació, cosa que prova que el fenomen és degut a la influència simultània de les dues labials. Aquesta influència és antiquíssima, i se'n troben ja exemples en les obres de Ramon Llull.

El cas que hem enregistrat, en 16 individus, ha estat *beu* (['bow]).

La resta ha contestat: *beure* o **beguent*.

⇒ Reducció vocàlica en *son*

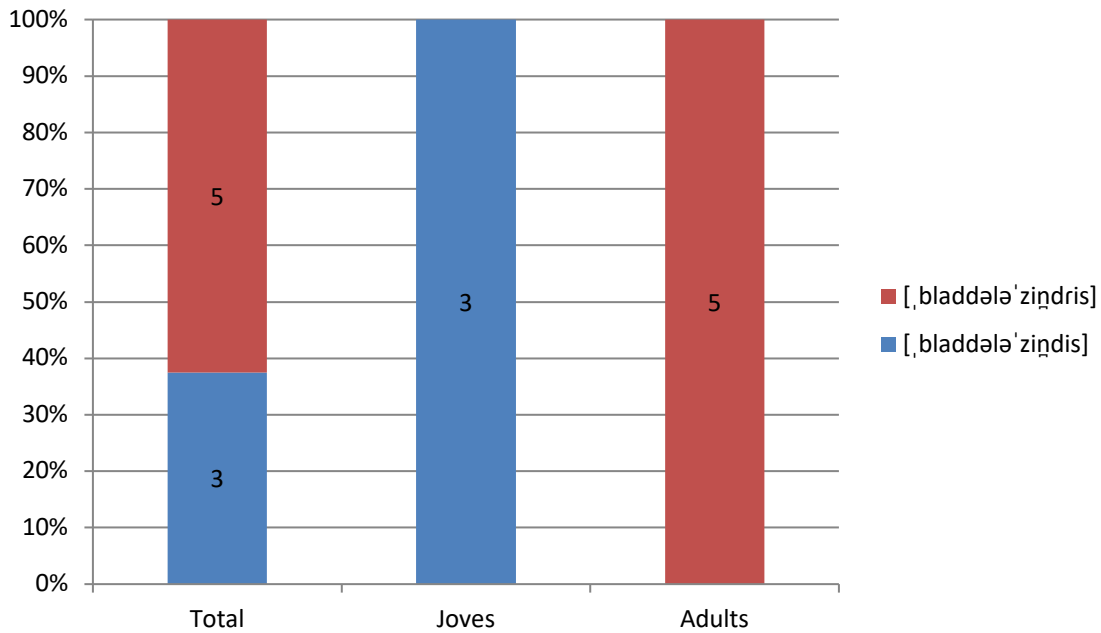
Aquest procés fonològic s'ha produït en tots els entrevistats. S'ha neutralitzat la vocal [o] en posició àtona.

Per poder registrar aquest fenomen el que hem fet ha estat demanar que ens diguessin dues places de Campanet i les respostes han estat: [som'borðoj], [som'pusə] i [som'pɔkos].

6.2 Consonàntics

⇒ Aparició d'una *r* adventícia

El cas que hem enregistrat ha estat: *blat de les índies* [ˌbladdələˈziɲdris].

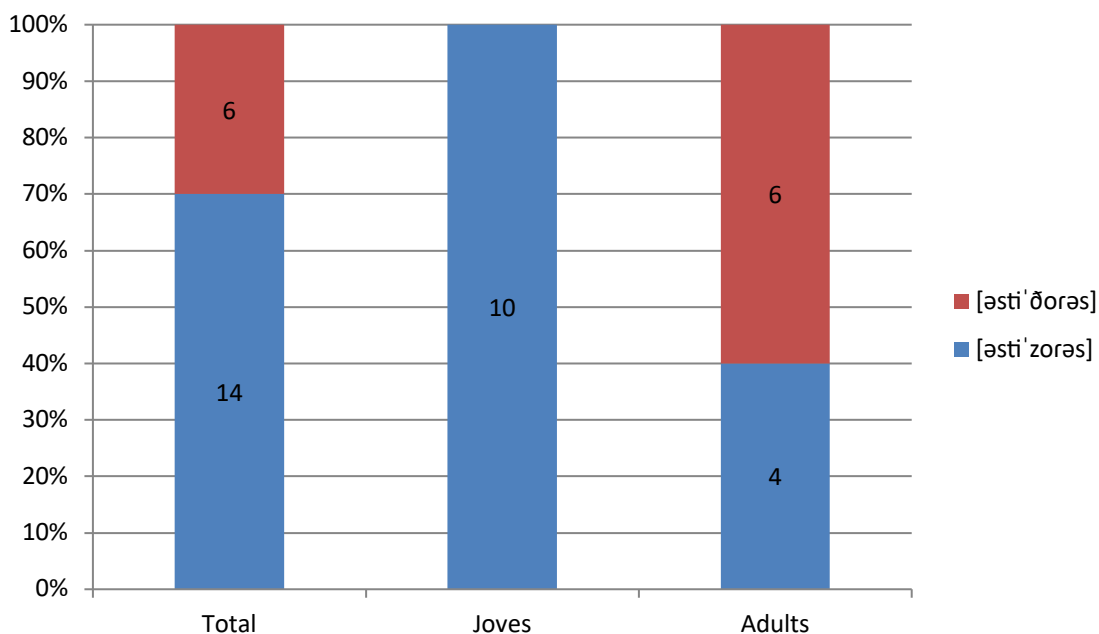
Aquest fenomen només s'ha donat en els entrevistats adults.

Formen part del gràfic 8 individus: la resta no ha identificat la imatge com a tal. Alguna variant, entre vells i joves, ha estat: [məˈis].

⇒ Aglutinació de *es-* inicial

En el llenguatge col·loquial pot passar que s'aglutini *es-* al principi de noms.

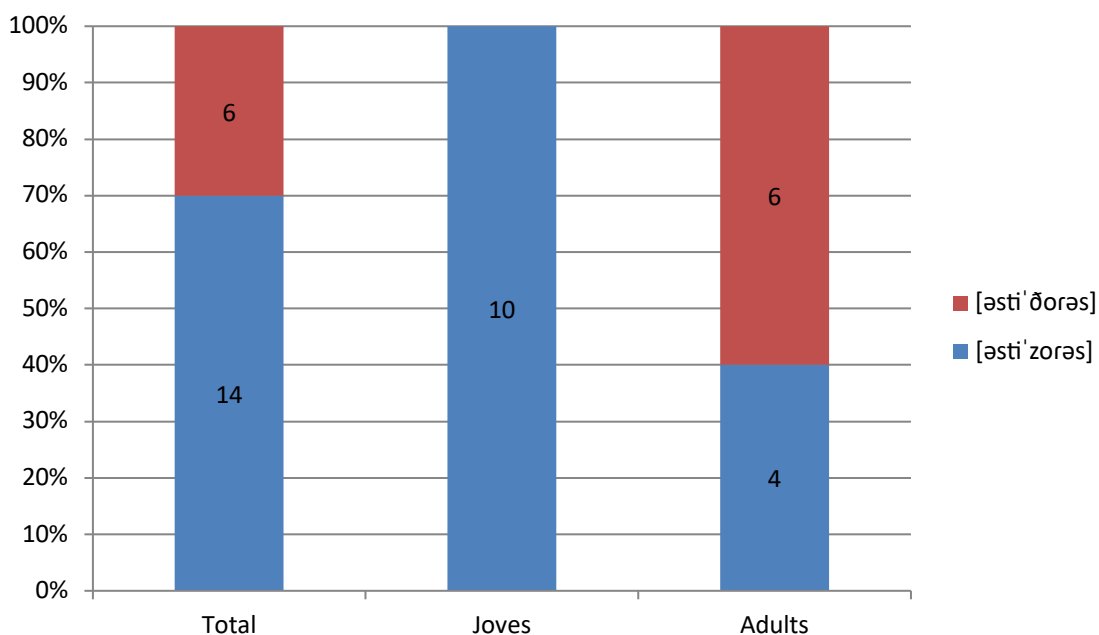
El cas que hem enregistrat ha estat: *estisores*.

⇒ Inserció de *d* epentètica

“En posició intervocàlica, S etimològica pot haver esdevingut [ð] per assimilació a [r] o a [r]. L’aproximant encara és vigent a les variants *rodella* (*rossella*; B. Camp (Recasens, 1985)), *estidores* (*estirores*; bal., B. Camp, val. meridional, Ripollès, A. Ribagorça (DCVB)), *cridar(er)*, *crieda* (*cirerer*, *cirera*; comarques septentrionals i occidental extremes del Principat).” *Fonètica descriptiva del català*, Recasens i Vives (1996), § 11.3.5.

El cas enregistrat ha estat: *estisores*.

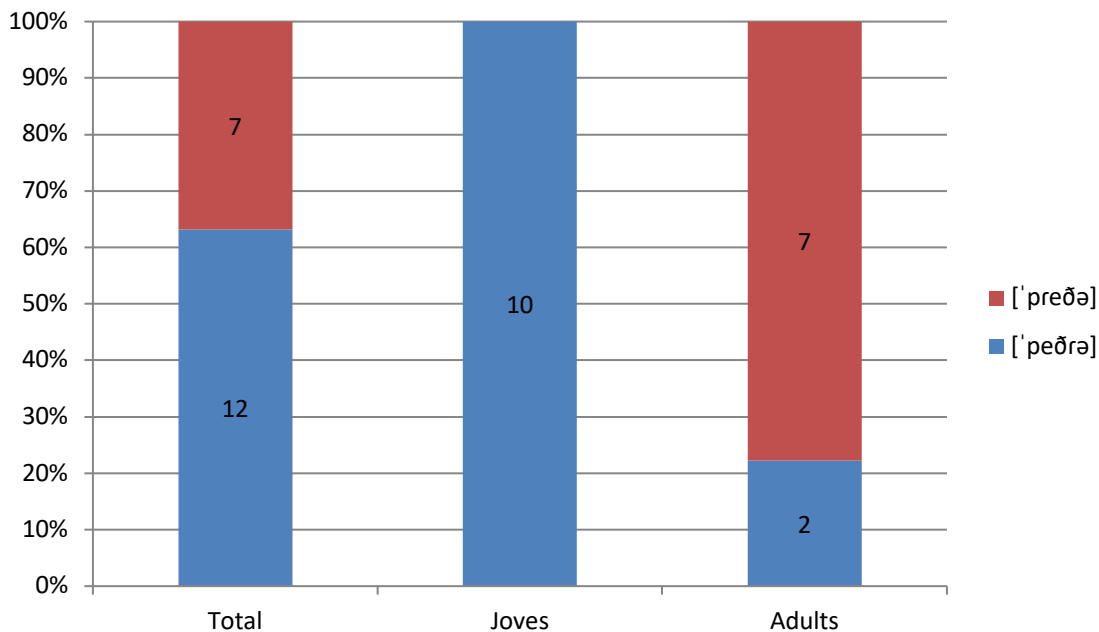
⇒ Metàtesi de *r*

“La metàtesi consonàntica ocorre principalment amb la lletra *r*. Els exemples són innombrables: *cardena (derivat de card) > cadenera, CASTRATU crestat > crestat, etc. Aquestes formes metatitzades són d’ús general literari, però n’hi ha moltes altres que són dialectalismes o vulgarismes.” *Gramàtica històrica catalana* (2006), Francesc B. Moll.

Entre aquests: el pas de la *r* de la segona síl·laba a la primera quan la inicial és labial.

Les paraules que hem enregistrat són: *pebre*, *padrí* i *pedra*.

En *pedra*, hi ha hagut les dues variants:

Aquest gràfic no consta de 20 individus perquè l’entrevistada A81D no ha identificat la imatge.

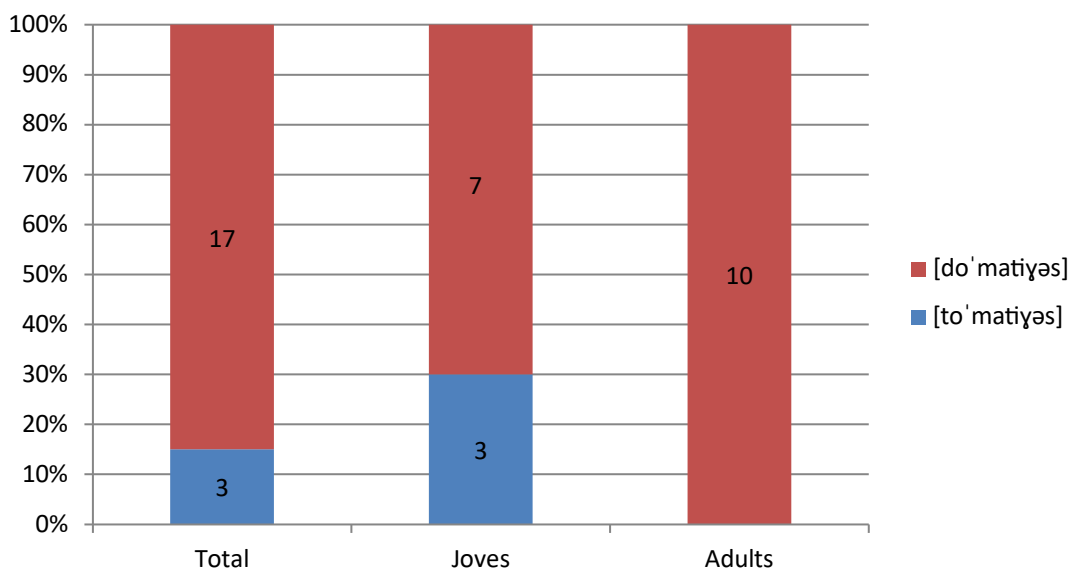
En els altres dos exemples, tots els entrevistats han contestat [prə'ði] i ['prəβə], excepte el subjecte A81D que no ha identificat la imatge 8 (*pedra*).

⇒ Sonorització en posició inicial absoluta de mot

Daniel Recasens i Vives, en *Fonètica històrica del català* (2017), explica que “els casos de sonorització d’oclusiva en posició inicial absoluta de mot demanen explicacions particulars. [...] Altres sonoritzacions de /p/ i /t/ són més difícils de justificar: *bruir* ‘pruir’, *domàtiga* ‘tomaquet’ (mall.). § 1.3.2.3.1

El cas que hem enregistrat ha estat: *tomàtiga*.

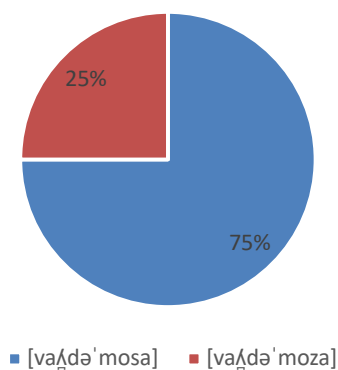

⇒ Sonorització de la s sorda

Daniel Recasens i Vives, en *Fonètica històrica del català* diu: “També en els dominis dialectals que practiquen la distinció entre /s/ i /z/, la fricativa alveolar sorda pot sonoritzar en formes lèxiques de caràcter culte (*dissertar, dissidència, dissoldre, Brussel·les, fressar, missatge, vicissitud*), en grups consonàntics (*sintaxi, auxili*) i en els acabaments postvocàlics *-ssa, -ssió* i *-ssari* (*abadessa, comtessa, premissa, abscissa, fossa, glossa, agressió, pressió, missió, comissió, discussió, comissari, compromissari*). La sonorització de fricativa en vocables acabats en *-essa* i *-ssió* pot ser analògica de mots acabats en *-esa* i *-sió* com *princesa, marquesa, confusió* i *cohesió*.” (2017, § 1.10.4.2.1)”.

El cas que hem enregistrat ha estat: *Valldemossa*.

Només ha estat possible fer la comprovació de la realització d'aquest fenomen en vuit adults, ja que la resta d'adults i els joves no han identificat el poble com a tal.

⇒ **Vocalització de l seguida de consonant**

A causa de l'alt grau de velarització, la /l/ tendeix a realitzar-se col·loquialment com a semi-vocal velar [w] en posició de coda seguida de consonant, sobretot de consonant labial: *albergínia*, *albercoc*, *almoïna*, *balma* [w]. Aquestes pronúncies amb semivocal no són acceptables en els registres formals. Vegeu § 4.2.5 en la *Gramàtica de la Llengua Catalana* (2016).

Els casos d'individus adults que hem enregistrat han estat *albercoc* (en tots els casos [uβər'kək] excepte en l'individu A50D ([əuβər'kək]), i *falç* (A82H, A86D).

Veny en el PALDC (vol. IV) explica que “la variant més estesa és *fauç*, amb vocalització de la L seguida de l'antiga *-ts* (=ç), enriquida amb der[ivats] com *fauçó* reduït a *fuçó*; per la monoftongació de [əw]”.

En els joves, s'ha comprovat mitjançant *albercoc*, ja que cap entrevistat ha identificat la imatge, excepte J10_02D (*falç*), tot i que tres entrevistats han identificat la fruita malament i han dit que era un *melicotó*.

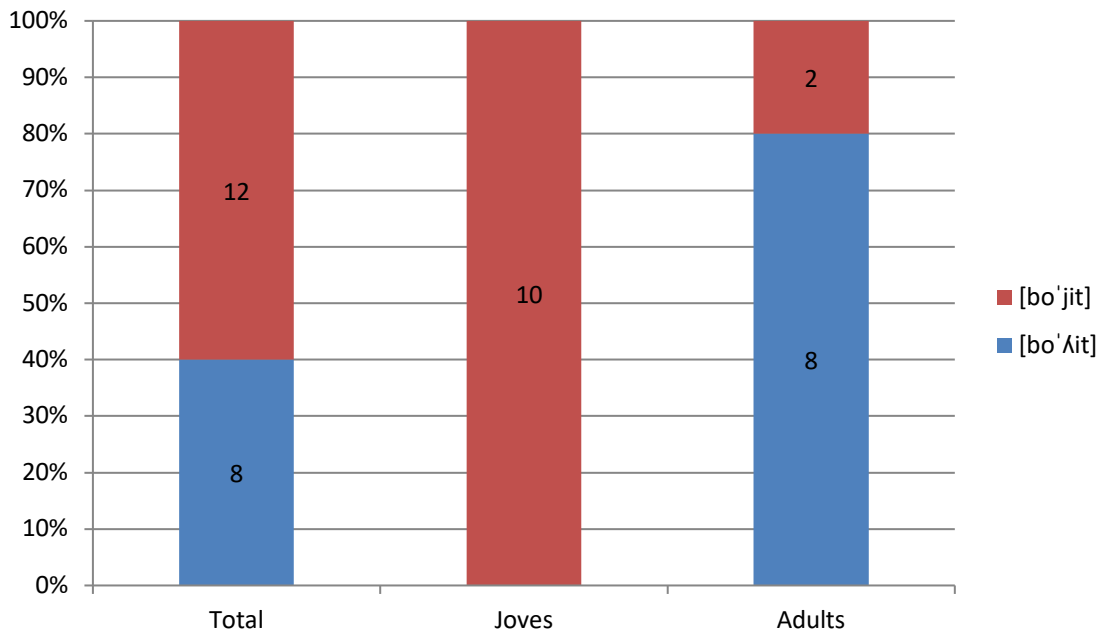
⇒ **Iodització i ieisme**

“Per raons etimològiques, en baleàric no es pronuncien amb lateral palatal sinó amb semi-vocal palatal ([j]) mots com ara *palla*, *ull* o *vell*. Concretament, es pronuncien amb [j] els mots que en llatí tardà contenien un grup format per la semivocal [j] i la lateral alveolar: *pal[j]a* (del llatí clàssic PALEAM), *o[j]lo* (del llatí clàssic OCULUM), *ve[j]lo* (del llatí clàssic VETULUM). La consonant [j] provocà la palatalització de la lateral i, en la majoria de parlars, aquest grup es resolgué amb l'elisió posterior de la [j] (per exemple, *pa[ɫj]a* > *pa[ɫ]a*). En una part de l'oriental, però, la [j] fou més resistent i es produí l'elisió de la lateral (per exemple, *pa[ɫj]a* > *pa[j]a*). Aquest fenomen, conegut com a iodització o ieisme històric, és acceptable en els parlars en què és propi, llevat dels registres més formals, en els quals convé adoptar la pronúncia amb lateral palatal. No és acceptable, en canvi, la substitució generalitzada de la lateral palatal per la semivocal palatal; per exemple, la pronúncia de *llàgrima*, *ella* i *coll* com a [j]àgrima, e[j]a i co[j].”

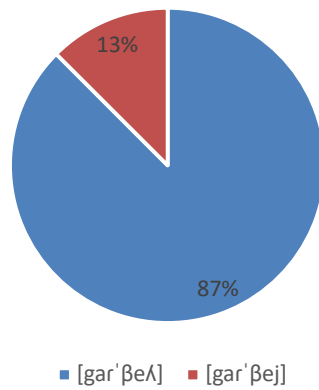
Gramàtica de la Llengua Catalana (2016, § 4.2.5)

Els casos de iodització i ieisme que hem enregistrat han estat:

Bullit

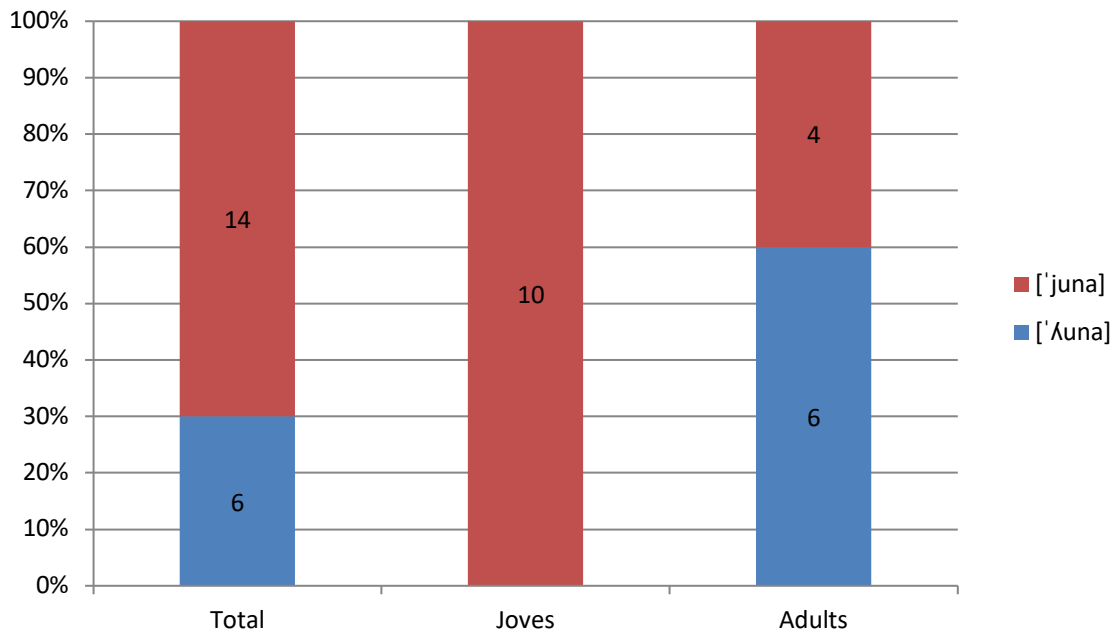

Garbell

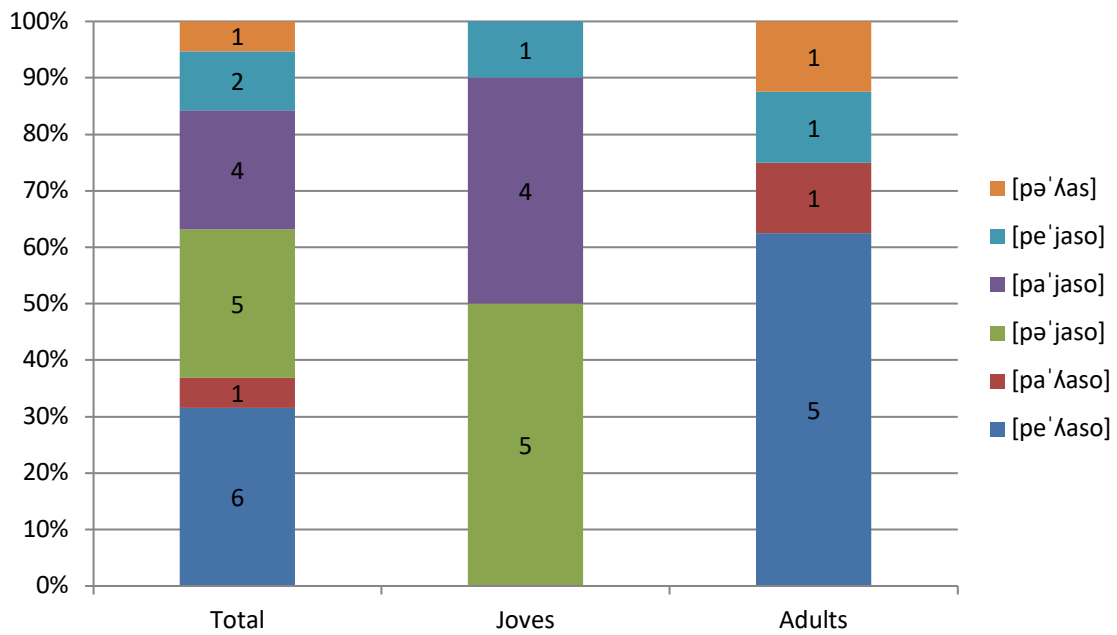

Només formen part del gràfic 8 individus adults: la resta d'adults i tots els joves no han identificat la imatge.

Lluna

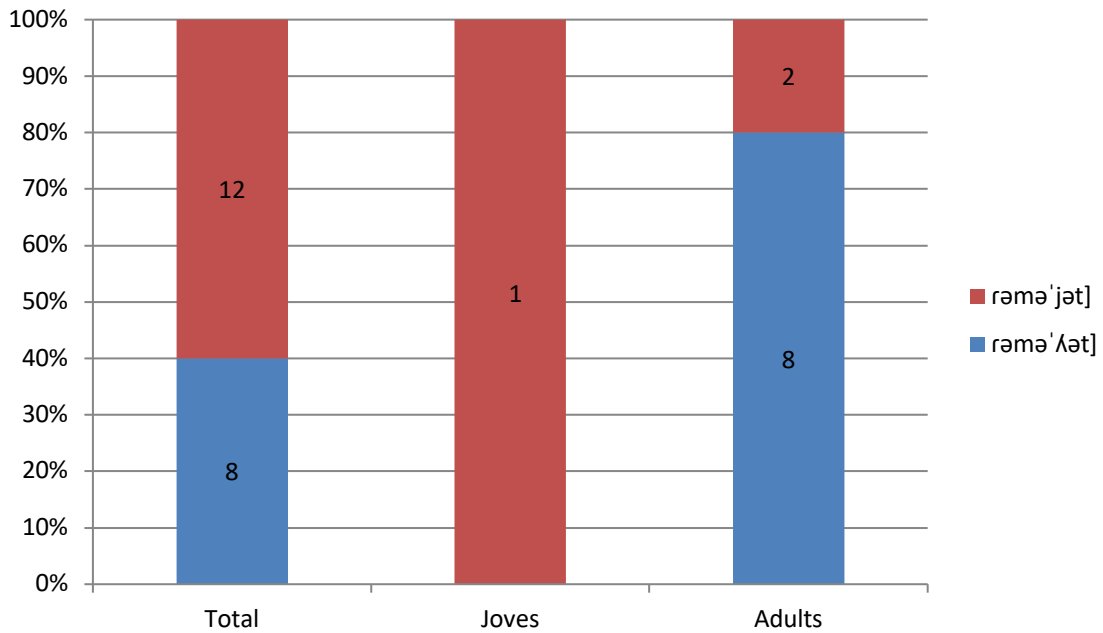

Pallasso

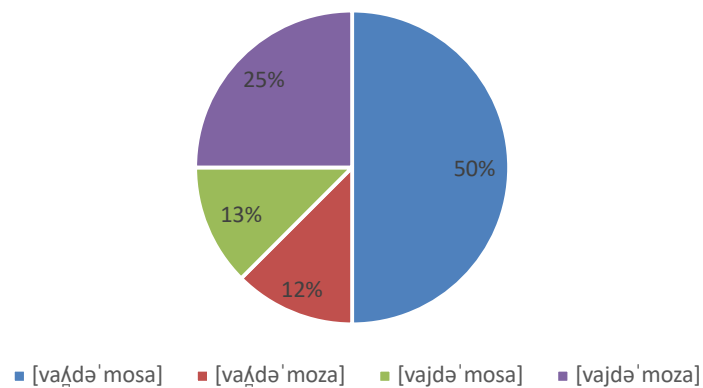
Només formen part del gràfic 19 individus, ja que l'individu A82H ha dit: [pəˈʎaso].

Ramellet

Només forma part del gràfic un jove, ja que la resta només ha contestat *tomàtiga* sense especificar el tipus.

Valldemossa

Només formen part del gràfic 8 individus adults: la resta d'adults i tots els joves no han identificat la imatge. Altres respostes han estat: *poble, Sóller, Llucmajor*.

Altres:

A81D: *bolla* ['boʎə]

A81D: *botellero* [botə'ʎero]

A71D, A79D: *capell* [kə'peʎ]

A71H: *llibre* ['ʎibre]

J12_02H: [jukməʒo]

A81D: *Sòller* [so'ʎə]

A52D: *vinagrella* [vinə'ʎrejə]

⇒ **Elisió de la semivocal palatal [j] intervocàlica**

“La semivocal palatal desapareix en posició intervocàlica en alguns parlars baleàrics i nord-occidentals (*deia* i *noia*, pronunciades *de[ø]a*, *no[ø]a*), i igualment en casos en què és producte de la iodització (*senalla* i *vella*, pronunciades *sen[ø]a*, *ve[ø]a*)”.

Gramàtica de la Llengua Catalana (2016, § 4.4.3.5f).

Els casos que enregistrats han estat: *abella* i *ovella* (en els joves en 5 casos, ja que la resta ha constatat [mɛ]).

En els joves, aquest fenomen no s'ha produït en tres casos: J11D, J10H, J12D. Els tres entrevistats han dit [unə'βəjə].

6.3 Lèxic

Neologismes

En aquest apartat feim ús del centre de terminologia TERMCAT.

La societat evoluciona, les coses es transformen i el progrés implica canvi. Totes les innovacions han obligat a la llengua a crear paraules noves per cobrir un buit semàntic.

Això s'explica per la influència de les altres llengües en el nostre dia a dia. El fet de no ser una paraula de sempre, de ser una paraula nova, fa que no l'aprenuem en català sinó així com ens arriba, pensant que l'anglès és una llengua més moderna i per tant, la seva forma és la correcta.

Disquet

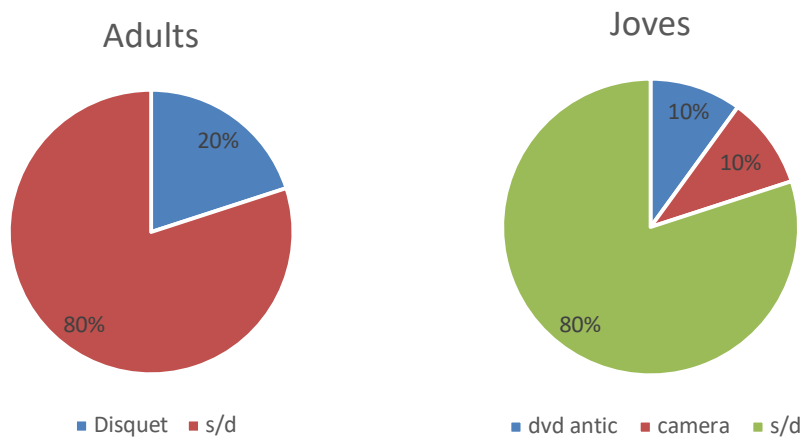

Imatge 9

“Disc magnètic que, introduït en un ordinador, permet d'enregistrar-hi informació o de consultar-la”, TERMCAT.

És l'equivalent català de l'anglès *floppy disk*.

Dels 20 entrevistats només 2 han contestat “*disquet*”, la resta no ha sabut identificar la imatge i no hem obtingut cap dada. Un adult ha confós la imatge amb un *cercle*. I després, dos joves han donat dues opcions: *dvd antic* i *càmera*.

Hi ha una gran distància generacional. Quan els joves van néixer, els disquets ja no es feien servir, això n'explica la desconeixença. Sorpren que només 2 entrevistats adults hagin sabut el que és.

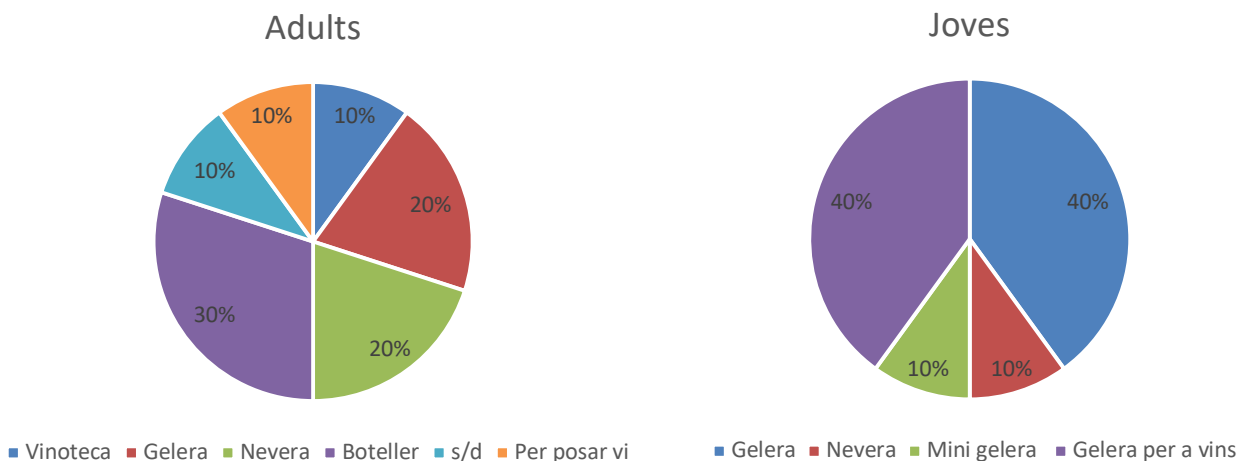
Enoteca

Imatge 14

“Espai especialment condicionat per a l'exposició o la venda de vins [...]. A petita escala, una enoteca pot denominar, també, una col·lecció particular de vins.”

En aquesta ocasió hem quedat sorpresos. Ens pensàvem que la majoria de gent identificaria la imatge però no ha estat així. Tal vegada a nosaltres ens és familiar perquè n'he sentit parlar a casa o entre les nostres amistats però sembla que no és una paraula tan coneguda com pensàvem. Tenen una noció de què és, al cap i a la fi, una gelera, però no en saben el nom que té.

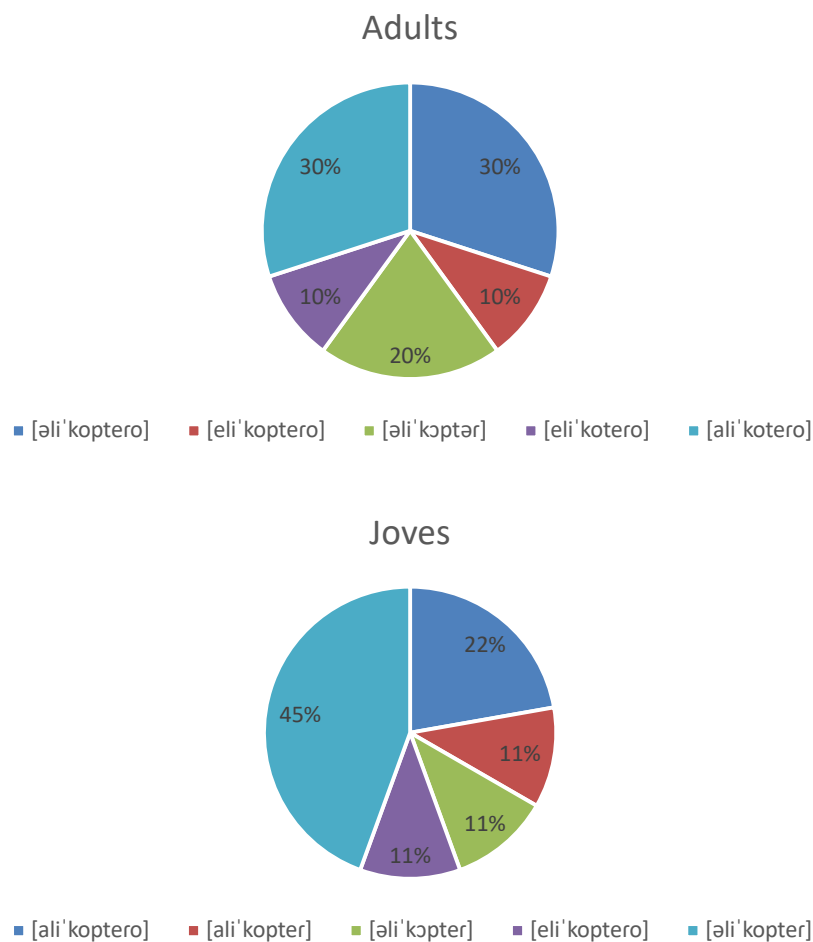
Helicòpter

Imatge 34

El DCVB defineix *helicòpter* com un aparell volador amb propulsor helicoïdal, i especialment amb dos d'aquests propulsors horitzontals que giren en sentits oposats. En castellà: *helicóptero*.

En les entrevistes hi ha hagut diverses variants:

És una paraula amb una certa dificultat a l'hora de pronunciar-se. D'aquí, totes aquestes variants.

Ordinador

Imatge 10

Segons el TERMCAT, l'ordinador és:

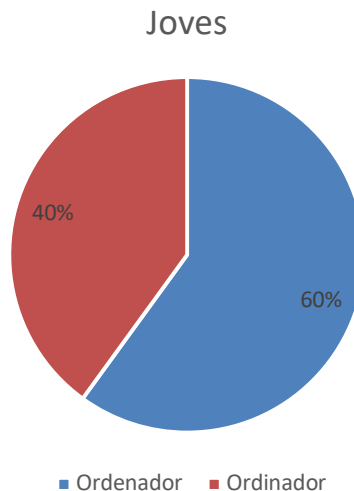
“Màquina electrònica digital que permet el processament automàtic, l'obtenció, l'emmagatzematge, la transformació i la comunicació de la informació mitjançant programes preestablerts”.

Tal vegada és la paraula més fàcil d'identificar, dins els neologismes, tant per als joves com per als adults. S'hauria pogut dubtar de si els entrevistats majors haurien sabut identificar la imatge, però tots els entrevistats han contestat correctament.

Per una banda, és probable que la variant *ordenador* sigui una adaptació del castellà i per l'altra banda, concorda amb la paraula patrimonial.

Tots els adults han contestat *ordenador*.

En els joves, en canvi, hi ha les dues variants, la correcta i la no correcta.

El fet de dir *ordenador* en lloc d'*ordinador* es pot explicar per una clara influència del castellà o per la forma analògica amb la forma verbal *ordenar*.

Ratolí

Imatge 5

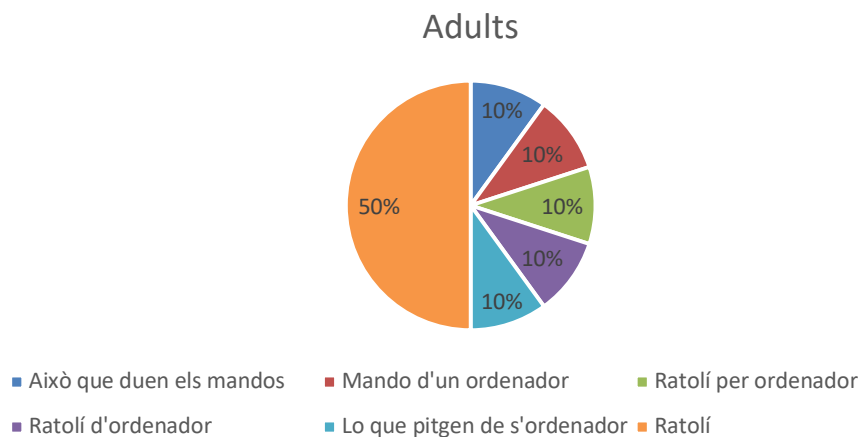
La paraula *ratolí* és un neologisme de significat: a una paraula que ja existia i li va atribuir un nou significat. Tots sabem que el ratolí és un animal però també, que és un aparell de l'ordinador.

És l'equivalent català de l'anglès *mouse*.

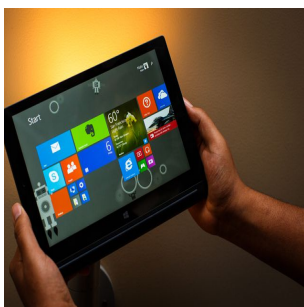
El TERMCAT ho defineix així:

“Dispositiu de diàleg que transmet la informació necessària per al desplaçament de la busca per la pantalla d'un ordinador, i que sol incorporar uns botons per a activar determinades funcions”.

Tots els subjectes joves han identificat la imatge. Els adults també però n'hi ha que no han sabut especificar el nom però sabien què era o per a què servia:

Tauleta

Imatge 41

Tauleta és l'equivalent català de l'anglès *tablet*, segons el Cercaterm, aparell dotat d'una pantalla tàctil que n'ocupa pràcticament tota la superfície, amb funcions similars a les d'un ordinador.

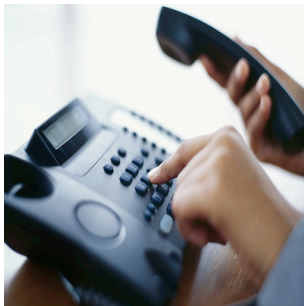
Les tauletes tàctils solen tenir unes dimensions que les situen entre els ordinadors portàtils i els telèfons mòbils.

Aquesta dada possiblement és el motiu pel qual el subjecte A79D ha confós la *tauleta* amb un *ordinador*.

Els subjectes A82H i A81D no han sabut què era. La resta, ha dit que era una *tablet*, fent ús del mot anglès i no del mot normalitzat en català.

Els joves també, tots, han pronunciat en anglès l'objecte: [ˈtɑβlət] deixant de banda l'equivalent català *tauleta*.

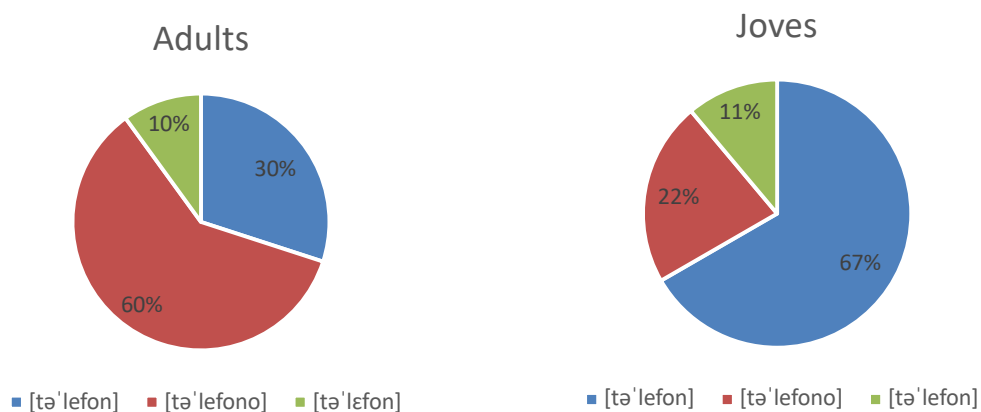
Telèfon

Imatge 25

“TELÈFON *m.*

Instrument per a transmetre els sons a distàncies a què no arribarien normalment; cast. *Teléfono*. Fon.: təléfūn (Barc.); teléfōn (Val.); təléfōn (Palma). En la pronúncia vulgar predomina la forma acastellanada *teléfono*. Etim.: compost de *tele-* i del gr. -φῶνος ‘que sona’.” DCVB

Hi ha una diferència clara entre els joves i els adults. El 67% dels joves diuen [tə'lefon], en canvi, el 60% dels vells diuen [tə'lefono]. Això s'explica per la forma castellanitzada. *Telèfon* és un neologisme. En sociolingüística és comú considerar que les llengües subordinades (en el nostre cas, el català) agafen totes les innovacions lèxiques de les llengües dominants (espanyol) i això explica perquè la pronúncia predominant dels adults és l'espanyola.

En el cas dels nins, aquesta paraula sempre ha estat dins el seu univers lingüístic i per tant, a l'escola han après el terme normalitzat.

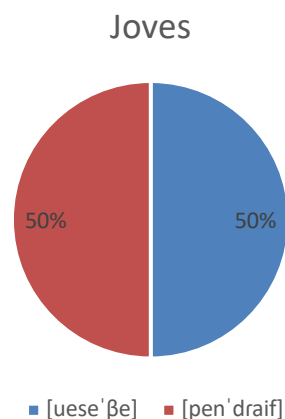
USB

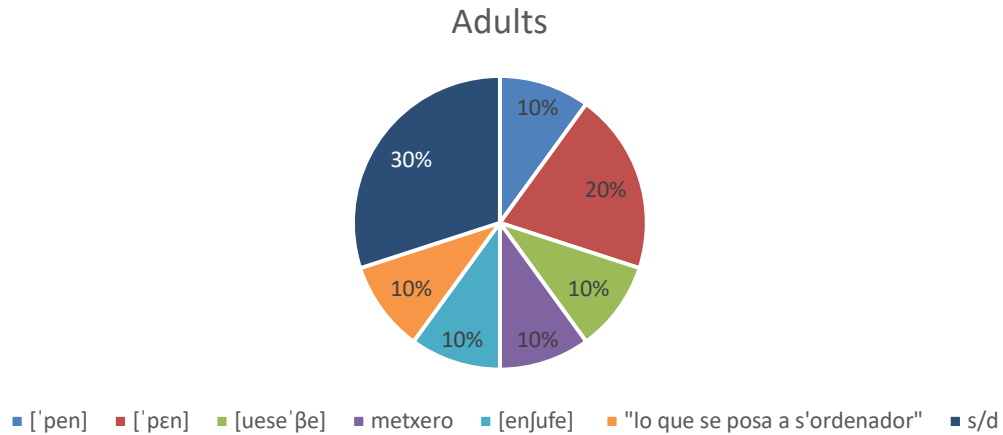

Imatge 27

“Dispositiu portàtil que permet emmagatzemar i transportar dades i transferir-les d'un ordinador a un altre. Aquest terme pot prendre diferents variants denominatives segons la forma que tingui el dispositiu (clau, rellotge, llapis, clauer, etc.): llapis de memòria USB, llapis de memòria, clauer de memòria, etc.”.

Aquesta paraula és de les que més variació ha tengut, ja no només en el nom, sinó que també en la pronúncia. En anglès és conegut amb el nom de *pen drive*. D'aquí que la majoria d'entrevistats conegui l'USB com a *pen drive*:

Altres

Kiwi

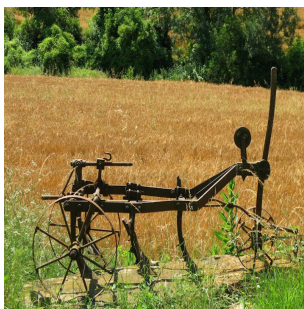

Imatge 28

Volíem saber si tothom identificaria la imatge 28 (*kiwi*), una fruita menys coneguda, i tothom l'ha identificada excepte l'entrevistada A81D. Tots els altres no hi han tengut cap problema, ni en la pronúncia, ni en la identificació.

Paraules populars i tradicionals

Arada

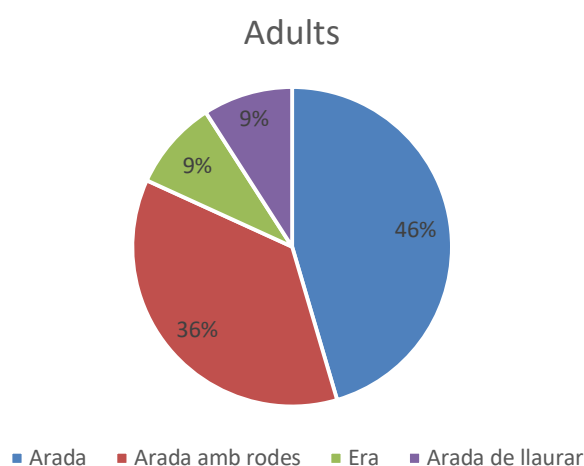
Imatge 44

Del llatí *aratru*, mat. sign. La forma catalana més acostada a l'etimologia és *aradre*. Aquesta forma va tenir dues evolucions distintes:

- Canvi de la primera *r* en *l*: *aladre* (geolingüísticament, s'estén pel català occidental i valencià).
- Perduda de la segona *r*: *arade* > posteriorment *-ada* (geolingüísticament, s'estén pel català oriental i balear).

L'arada és un instrument del camp que serveix per a remoure i estirar la terra abans de sembrar. És arrossegada per animals. L'arada ha evolucionat i ja no és arrossegada per animals, sinó per tractors o fins i tot, ja hi ha màquines que l'han substituïda. Tal vegada, això sigui el motiu pel qual els joves no n'hagin sabut el nom. Dos han tengut una petita noció: “màquina antiga”, “per a llaurar”.

En els adults hi ha hagut algunes variacions:

Blat de les índies

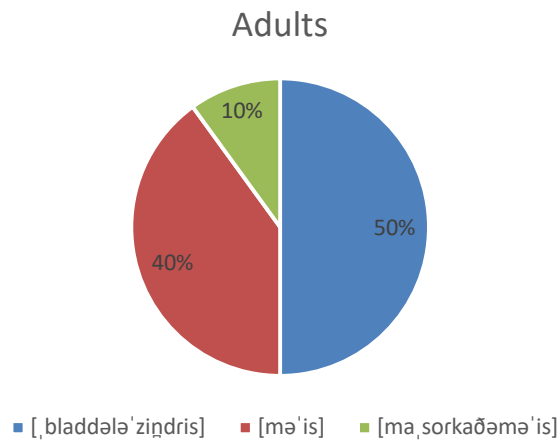

Imatge 37

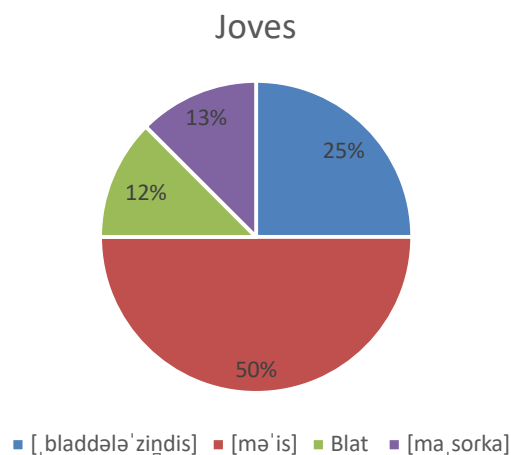
Fent referència al *Petit Atlas Lingüístic del Domini Català* de Veny:

“El blat de moro (*Zea mays*) va ser introduït pels espanyols a la Península Ibèrica [...]. El nom castellà és *maíz* [...] que en mallorquí és manlleu esporàdic recent, al costat de *blat de les Índies*” (volum IV).

A Campanet, la majoria d'adults diuen *blat de les Índries*, amb inserció d'una ròtica. Els altres, fan ús de la forma castellana *maíz*.

En els joves, ja observam un canvi. No es produeix la inserció d'una -r-: diuen *blat de les Índies* i el terme [məˈis] és més repetit:

Una paraula relacionada amb blat de les índies i estudiada en aquest treball és “*caranchas*”. A Campanet, el blat de les índies fregit que es compra en els supermercats es diu “*caranchas*” o es deia, perquè cap dels entrevistats joves ha sabut identificar aquest *Snack* com a tal i han dit que la bossa que els mostrava era [məˈis]. *Caranchas* és una forma que es va perdent a poc a poc. Només dos entrevistats (A52H, A51D) han dit [kaˈraɲtʃːas]. Aquest terme ve del Perú, diuen “*cancha*” a la guarnició que posen devora la carn. No sé sap com ha arribat aquesta paraula a Campanet però la gent del poble conta que hi havia un home que tenia una botiga i va ser el primer a vendre blat de les índies fregit. La gent no sabia què era i quan li demanaven que era allò ell deia “*caranchas*”, ja que ell ho coneixia com a tal perquè tenia una relació directa amb peruans. Tal vegada, aquest n’és l’origen tot i que no es pot dir amb certesa.

Falç

Imatge 15

La falç és una eina de ferro, corba amb un mànec que serveix per a segar o tallar herba.

La pronúncia freqüent a Cerdanya, Barcelona., Igualada, Vilafranca del Penedès., Solsona, tot el català occidental i valència segons el DCVB i el PALDC és ['fals] i a Olot, Ripoll, Empordà, Lluçanès, Plana de Vic i Balears és ['faws] amb vocalització de la *l*. Altres variants són: *corbella* (val. i tort.), *volant* (cat. sept.), *podall*, *segadera*...

En els resultats aconseguits, domina una forma que no es troba entre les anteriors. Tots els parlants adults, ja que els joves no han identificat l'objecte (excepte el subjecte J10_02D que ha dit ['fals]), diuen [fu'so]. A vegades donen dues opcions: [fu'so] i ['faws].

Tot i que els joves no han identificat l'objecte, n'hi ha tres que tenen una petita noció de què és: “eina per fer feina”, “per tallar herba”, “per tallar es *trigo*”.

Joan Veny no recull aquesta variant en el *Petit Atlas Lingüístic del Domini Català*.

Garbell

Imatge 29

El DCVB defineix garbell com a:

“Receptacle que té el fons ple de forats iguals que serveix per a separar objectes de grandària desigual, deixant passar els uns i retenint els altres; cast. criba. Generalment és de forma circular, amb una riscla o vorera sòlida. El material de què és fet, varia segons els usos als quals es destina i segons les comarques: els garbells més usuals són els de triar cereals i els que

empren els paletes per a triar les pedretes i la terregada o guix mòlt. El fons dels garbells sol esser de pell, d'espart o de joncs, i modernament de tela metàl·lica.”

Té etimologia llatina: de *cribĕllu*, dim. de *cribrum*, mat. sign. 1, amb el radical modificat per influència de la forma aràbiga *garbal*, mat. sign.

Entre els adults dues persones no han sabut identificar la imatge però en els joves cap entrevistat ha sabut què era.

N'hi ha que han intentat esbrinar el nom de l'objecte i han donat diferents respostes, com a exemple: “és per posar peix”, “és com un colador”, “és per donar menjar a ses gallines”...

Olivera

Imatge 32

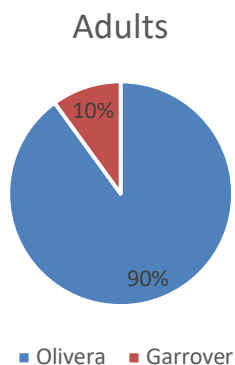
Oliu, *olivera* i *oliver* són les variants més esteses d'aquest arbre autòcton de la Mediterrània.

Veny ho explica:

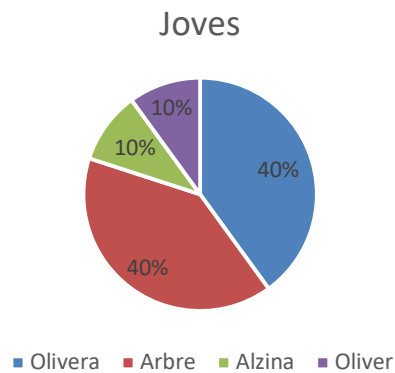
“Oliu prové del llar. vg. OLIVU i és cognat del cast. *olivo* i de l'it. *olivo/ulivo* [...]. *Oliver* (var. *auliver*) és un der. de *oliva* (<llat. OLIVA ‘oliva; olivera’)” amb el suf. *-er* (<-ARIU), aplicat a noms d'arbres (com *taronges*, *ametller*, *avellaner*, etc.); documentat ja al S. XI, sembla anterior a *olivera* (S. XIII), que s'ha format amb el sufix *-era*; presenta també la var. *alivera*”.

Petit Atlas Lingüístic del domini Català, Volum V

Olivera és la variant més estesa (cat. central, val., tort., bal.) enfront de *oliver* i *oliu*. Tots els entrevistats adults han identificat l'arbre bé, excepte un que l'ha confós amb un garrover.

En canvi, en els joves, hi ha hagut més variants i només quatre entrevistats han identificat l'olivera. Un l'ha identificat com a *alzina*. Altres quatre no han sabut el tipus d'arbre que era i han contestat *arbre*. Finalment, un dels deu ha contestat: *oliver*.

Pèsols

Imatge 46

El mot general per designar el “llegum produït per la planta papilionàcia *Pisum sativum*” és *pèsol*. Altres variants per designar aquest mot són *xitxero*, *xitxol*, *estiragassons*...

Tots els entrevistats han contestat *pèsol*.

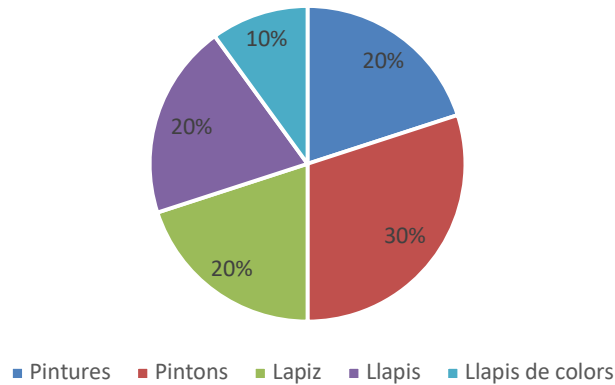
Pintures

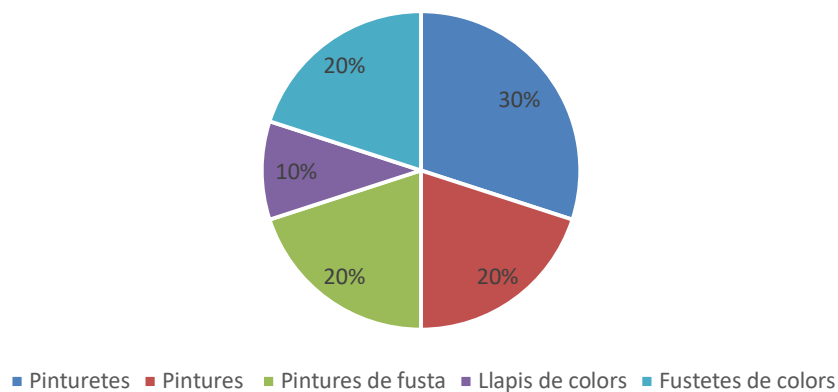
Imatge 11

Les *pintures de fusta* són conegudes amb diferents noms:

Adults

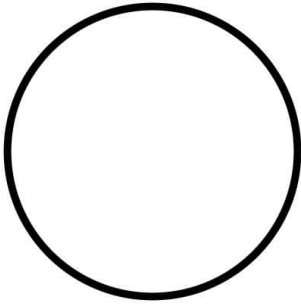
Joves

Sorpren la forma *pintons*. De fet, quan l’entrevista es duia a terme, els entrevistats van precisar: “que deim aquí”, “que se diu a Campanet”.

Miquel Vives Mascaró en l’article “Pintons, caranchas i estrelles maria” explica “la ben reduïda llista de quatre paraules que gairebé només s’empren, o s’empraven, a Campanet i que donen nom a aquest article. Els de la meua generació dèiem *pintons* als llapis de color o pinturetes; *caranchas* (amb pronúncia castellana), al blat de les Índies que compràvem a Ca na Cuera i devoràvem en un tres i no res, i *estrelles maria*, a les galletes dolces. No tenc ara dades sobre si totes aquestes paraules han sobreviscut –em tem, però, que no és el cas de *pintons* ni de *caranchas*– i potser hi ha altres paraules només campaneteres que desconec”.

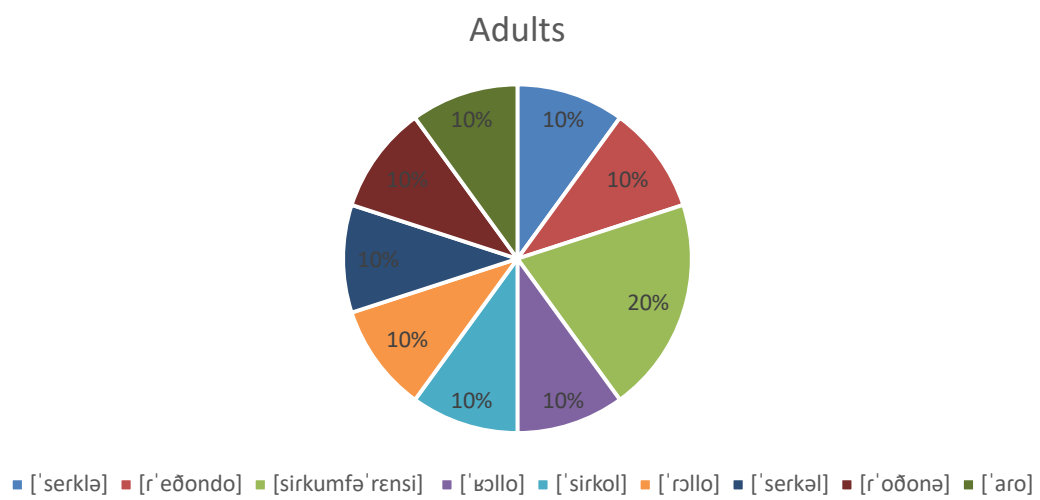
Rotlo

Imatge 26

ROTLLE (i dial. rotle, rogle, rotlo, rotllo)

En els adults hem trobat moltes variants:

En els joves, tots han identificat la forma geogràfica amb el nom de ['serklə]

Altres

Cavar

Imatge 24

Amb la paraula *cavar* volíem enregistrar el fenomen de la distinció entre *b* i *v*, però no hem aconseguit el que volíem, excepte en els subjectes A86D ([ˈkavə]), A81D ([əsˈkavə]), J12_01H ([ˈkavə]) i J11_1D ([ˈkavant]). Igualment, ho hem aprofitat.

Les respostes que he obtingut són: *pala, excavació, fan un clot, planta amb una pala, treu terra, un clot per sembrar,*

Cementiri

Imatge 19

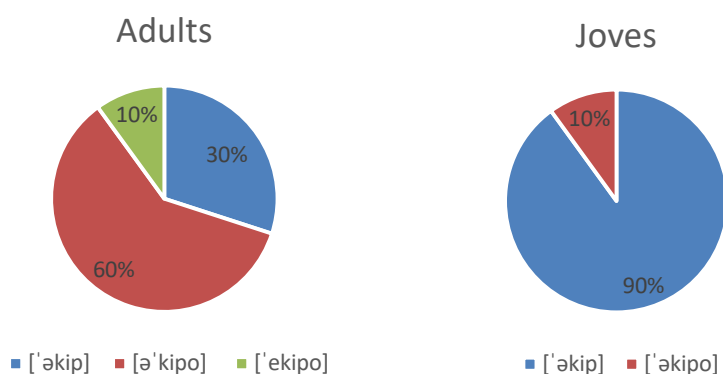
En aquest cas tots els entrevistats pronuncien *cementiri*, davant altres variants com *cementir*, *cimenter*, *ciminter*, *cimintiri*.

Equip

Imatge 36

La pronúncia pròpia d'*equip* segons el DCVB és [ˈəkɪp] a Barcelona i a Palma i [ˈekɪp] a València. Per tant, atribuïm la pronúncia [ˈəkɪpo] i [ˈekɪpo] a la influència de l'espanyol.

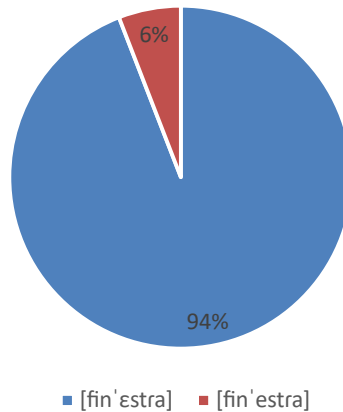
Finestra

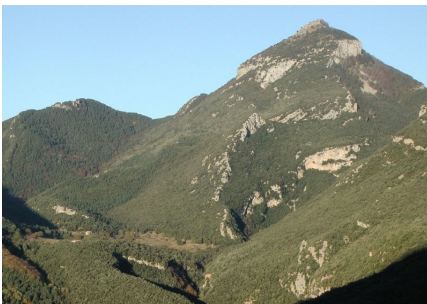
Imatge 12

El diccionari Alcover-Moll recull diverses formes de pronúncia del mot *finestra* però la forma [finéstrə] no la recull com a pròpia de les Balears.

Per tant, és un cas particular. El DCVB atribueix la forma [finéstrə] als Pirineus orientals, Girona, Alaior i Ferreries, [finéstra] a Esterri d'Àneu, Isavarri, Boí, [finéstro] a Pobla de Segur, [finéstrə] al català oriental i a les balears, en general, [finéstrɛ] a Tremp, Llobregat, Urgell, Gandesa, Sueca, Alcoi i [finéstra] a Tortosa, Cast., València i Alacant.

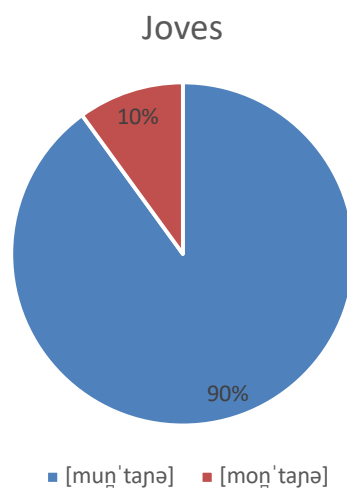
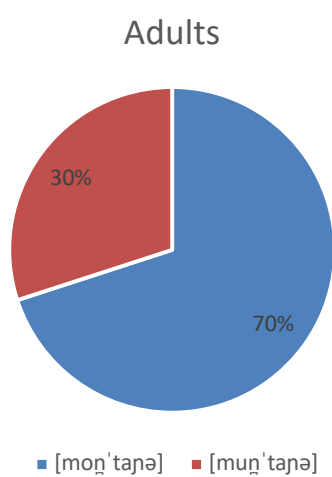
Muntanya

Imatge 16

La pronúncia [mon'taɲə] en lloc de [muŋ'taɲə] pot ser perquè el radical *mont* existeix en català, però també hi pot haver influït la forma espanyola *montaña*.

El DCVB presenta la variant *muntanya* com a pronúncia antiga.

7. Conclusions

A partir de les mostres recollides en aquest treball, hem pogut comprovar que hi ha diferències entre la llengua emprada pels joves i la llengua emprada per la gent de més de cinquanta anys: s'han perdut trets i freqüència d'ús, però és cert que també, alguns dels trets observats han tengut continuïtat.

Abans de continuar, cal dir que no es poden generalitzar els resultats de l'estudi perquè la mostra no és representativa, però els resultats obtinguts permeten una aproximació al procés de canvi que experimenta, en alguns aspectes, el parlar de Campanet. S'han fet vint entrevistes i això, ens serveix per tenir-ne una idea.

Els nostres enregistraments fan palès diversos trets. Tant uns com altres, presenten:

- La iodització sistemàtica com a la resta de Mallorca: [unəw'vəə], [a'βəə]
- El no tancament condicionat *o/u*: [rəto'li], [ko'ni] i [oli'verə]
- Monoftongació del diftong *wa* darrere *k/g* en posició àtona (excepte en *guanyat* que només els adults han pronunciat el diftong monoftongat): [ajɣo], ['pasko]
- Pèrdua de la vocal final a la terminació àtona *-ia*: [fə'mili], [li'ɣləzi]
- Diftongació de [o] inicial o pretònica: [unəw'vəə]
- Afèresi: ['βəə]
- Tancament de [o] àtona en [u]: [ʒu'an]
- Reducció vocàlica en el clític *son*

Els entrevistats adults presenten un ús més sistemàtic de la metàtesi de *r*. En els joves, no es dóna en *pedra* però sí en *pebre* i *padrí*.

Igual que la conversió de *u* intervocàlica en *v*: en els adults és sistemàtica, en canvi, en els joves no.

L'assimilació d'una vocal neutra a una *o* tònica s'ha donat en dos casos. En l'altre cas enregistrat, *meló*, els adults han pronunciat [mo'lo] però més de la meitat dels joves (7 en total) han pronunciat el mot sense assimilació.

En tots els adults hi ha hagut conversió de *u* intervocàlica en *v* en el mot enregistrat (*cacauet*). En canvi, en els joves només s'ha donat en tres casos. La resta ha mantingut la consonant.

La palatalització de la [ə] àtona vacil·la entre les franges: en els adults es fa més palès que en els joves però tant en una edat com en un altre hi ha també el manteniment d'aquesta: [ki'ʃal], [kə'ʃal].

Quant a la labialització de [ə] en el diftong [ew], en general hi ha hagut tancament però s'ha de dir que també s'ha mantingut el so [ə], en menor grau, tant en adults com en joves: ['bow].

La no neutralització en determinats casos de radicals verbals amb *e*, s'ha donat més en els joves que en els adults. En aquest cas, en el participi del verb *perdre*.

La ultracorrecció es fa palesa en: [b'olít] però no en *estudiar* ni tampoc en *municipal*. En els joves es dóna menys que en els adults.

Una diferència ha estat la transformació de [i] en [ə] en posició pretònica per part dels dos adults enregistrats, en canvi, en els joves s'ha mantingut la *i*. Les mostres han estat mínimes però ens han acostat a la realitat: [əm'pɔrtə]

Pel que fa al consonantisme, tant els joves com els adults presenten:

- Aglutinació de *es-* inicial: [əsti'zorəs]
- Vocalització de *l* seguida de consonant: [uβər'kək], ['faws]

Per altra banda, la sonorització en posició inicial absoluta en la paraula *tomàtiga* es va perdent a poc a poc: els joves pronuncien [to'matiyəs], a diferència dels adults que diuen [do'matiyəs].

La inserció de *d* epentètica només es dóna en la paraula *estisores* en els adults però no en els joves: [əsti'ðorəs]

En els adults apareix una *r* adventícia en *blat de les índies*, en canvi, en els joves no.

El fenomen que preocupa més és el ieisme que es dóna en els joves: s'ha perdut la pronúncia correcta de [ʎ]. En els adults, dels 10 entrevistats, 8 fan una pronúncia correcta d'aquest so.

Pel que fa al lèxic, els mots populars i tradicionals es van perdent de generació en generació. Tal vegada perquè les coses canvien, es modernitzen... i els mots populars es perden perquè no hi ha la necessitat de fer servir aquests termes. Els joves no han sabut identificar un *garbell*, una *falç* o una *arada*. En canvi, els adults no han mostrat tanta desconeixença davant els neologismes. La imatge que menys han identificat ha estat la de l'USB.

Si ens volem aproximar als factors que han afavorit el canvi lingüístic, podem fer diferents hipòtesis de quins són.

Els trets innovadors, en detriment dels trets tradicionals es poden deure a diferents factors lingüístics externs, que són claus en l'evolució lingüística, com per exemple, la globalització, l'estàndard, l'escolarització, les llengües subordinants, les circumstàncies de l'entorn, etc.

Una primera hipòtesi seria que la llengua dels estudiants, cinquè i sisè de primària en aquest cas, està influïda per la norma i a l'estàndard. En la nostra societat, els subdialectes viuen de cada vegada més condicionats per la llengua estàndard, sigui a través de l'escolarització o a través dels mitjans de comunicació, entre altres. Els joves són més susceptibles al condicionament, ja que estan més exposats a l'estàndard. En canvi, els adults, tendeixen a conservar la parla tradicional sense modificacions derivades de factors externs però també en reben les conseqüències.

Hi ha diverses opinions sobre aquest tema. Corbera explica que un dels problemes és que hi ha una confusió de termes. La gent pensa que tot allò que és estàndard és normatiu i que tot el que és normatiu és estàndard. Aquesta concepció social fa que es perdin formes en favor d'unes que han estat difoses erròniament. Hi ha mestres que s'equivoquen a l'hora d'establir aquest paral·lelisme i per tant, corregeixen els alumnes malament.

Corbera (1996a):

Puc aportar, si cal, exemples d'escoles de Mallorca on els mestres corregeixen els alumnes i els fan canviar mots patrimonials, ben legítims i recollits per la normativa, per altres apresos als llibres fets a Barcelona, indiferents a les nefastes conseqüències que aquestes inútils i improcedents correccions provoquen dins una societat d'una consciència provincial i amb un grau d'anticatalanisme militant.

En canvi, Nicolau Dols (2019) diu que “atesa la pràctica d'ajustar els llibres de text a les formes d'àmbit restringit, es fa difícil justificar amb la pressió de l'escola l'ús freqüent de formes de l'estàndard de l'àmbit més general o bé procedents d'altres dialectes en els discursos públics. Dit d'una altra manera: s'observa una tendència a ajustar el discurs a formes que ultrapassen les propostes normatives d'adaptació de l'estàndard.”

Aquí sorgeix la pregunta: s'ha assolit l'estàndard de manera natural o ha estat imposat per l'autoritat?

Dols (2019): “Per una banda es generen formes estàndard que intenten acostar-se al dialecte i, per l'altra, els parlants del dialecte generen dins el seu parlar espontani formes que, més enllà de les proposades, coincideixen amb un estàndard que es va generant per assumpció de formes dels dialectes centrals.”

Els mitjans de comunicació i l'escola, són dos mitjans de difusió que han de respectar i fomentar les formes pròpies del territori. Si a l'escola ens ensenyen que no només són correctes certes formes, després inconscientment deixarem de substituir una forma correcta per una altra forma que és més forçada. Però fins a quin punt aquests dos àmbits influeixen en l'aprenentatge de l'estàndard?

“En els usos reals del català de les Illes Balears es poden observar tant la consciència de nivells de formalitat diferents com, efectivament, la influència dels nivells més alts sobre els parlants, que excedeixen en les seves eleccions les propostes d’adaptació de la varietat estàndard. Aquest fenomen no és de cap manera privatiu del sistema estudiat, sinó que és un mecanisme universal de canvi lingüístic descrit abundantment per a altres sistemes[...]. És possible que l’exposició a la llengua escrita en alguns casos i la vigència de mitjans de comunicació oral de fora de l’àmbit dialectal, per minsos i difícils que siguin, en són les causes” (Dols,2019).

El fet del canvi lingüístic, pot ser provat per molts altres factors. A aquestes possibles causes del canvi s’hi ha d’afegir el contacte dels parlar amb els pobles veïns, per tant, altres parlars locals poden influir notablement al procés de canvi lingüístic, de la mateixa manera que la influència de l’escriptura pot provar que la pronúncia s’acosti a la manera descriure.

Les mostres lingüístiques obtingudes poden ser la base d’un estudi lingüístic posterior tenint en compte, per exemple, la influència dels pobles veïns. Tal vegada, més Sa Pobla que no Búger, ja que els infants en acabar sisè de primària se’n van a seguir cursant els seus estudis allà. També es podria estudiar la influència dels mestres en l’educació. Fins a quin punt la seva parla local afecta a la parla dels infants o les causes de la influència de l’estàndard en els entrevistats.

Així doncs, després d’haver duit a terme aquest treball, podem afirmar que existeix una evolució en alguns trets de la parla local de Campanet però que també hi ha una continuïtat dels fenòmens que caracteritzen aquesta parla. El lèxic que es refereix a objecte o a activitats que els joves no usen o no realitzen és desconegut per a ells. La immensa riquesa lèxica de Mallorca i del català en general es va perdent o/i convergint en altres llengües. La llengua dels joves és important perquè aviat seran els qui socialment estaran a llocs de feina, transmetran la seva llengua en els fills... és un previ a la llengua del futur.

8. Referències bibliogràfiques

ALCOVER, Antoni Maria... [et al.]. 1968-1993. *Diccionari català-valencià-balear: inventari lexicogràfic i etimològic de la llengua catalana en totes les seves formes literàries i dialectals, recollides dels documents i textos antics i moderns, i del parlar vivent al Principat de Catalunya, al Regne de València, a les Illes Balears, al departament francès dels Pirineus Orientals, a les Valls d'Andorra, al marge oriental d'Aragó i a la ciutat d'Alguer de Sardenya*. Editorial Moll, Palma.

ALOMAR A., BIBILONI, G., CORBERA, J., MELIÀ, J. (1999). *La llengua catalana a Mallorca, propostes per a l'ús públic*. Consell de Mallorca, Palma.

ARACIL, L.V (1982). *Papers de sociolingüística*. Barcelona: Edicions La Magrana, Col·lecció Els Orígens.

BIBILONI, GABRIEL (2016). *El català de Mallorca. La fonètica*. Palma: Leonard Muntaner Editor.

CORBERA I POU, Jaume (1996a). «Català estàndard i dialectes a l'ensenyament», dins Agustí i Farreny, Alfred (1996). *El nord occidental entre dues llengües? Actes de les Jornades d'estudi del català nord-occidental (Lleida, 15, 16, 17 i 18 de novembre de 1995)*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

COROMINES, Joan. 1980-1991. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Curial Edicions Catalanes. Barcelona.

Diccionari català-valencià-balear (DCVB), per A.M. ALCOVER i F. de B. MOLL, Palma de Mallorca.

DOLS SALAS, Nicolau A (2019). “El concepte d'integritat lingüística i la competència comunicativa. El contínuum dialecte/estàndard a Mallorca”. Universitat de les Illes Balears/ Institut d'Estudis Catalans.

GELABERT I MIRÓ, Joan i Magdalena. “Joves, mitjans de comunicació i usos lingüístics al Manacor d'avui”.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

MOLL, FRANCESC DE B. (2006). *Gramàtica històrica catalana*. Edició corregida i anotada per Joaquim Martí Mestre, amb la col·laboració de Jesús Jiménez. València: Universitat de València.

RECASENS I VIVES, DANIEL (1996). *Fonètica descriptiva del català: assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català del segle XX*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

SOLÀ, JOAN et al. (comps.) (2002). *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Editorial Empúries. I: Introducció. Fonètica i fonologia. Morfologia.

VENY I CLAR, Joan (2001). *Llengua històrica i llengua estàndard*. València: Universitat de València.

VENY I CLAR, Joan; Massanell, Mar (2015). *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

VENY I CLAR, Joan; PONS I GRIERA, LÍDIA. *Atles Lingüístic del Domini Català. 9. El camp i els cultius*. vol. IV. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2009.

VENY I CLAR, Joan; PONS I GRIERA, Lúdia. *Atles Lingüístic del Domini Català. 10. Indústries relacionades amb l'agricultura. 11. Els vegetals*. vol. V. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2010.

VIAPLANA, Joaquim (2002). *Dialectologia*. Universitat de València. València.

VIVES MASCARÓ, MIQUEL (2007). “Pintons, caranchas i estrelles maria”. *Campanet*. Núm. 124

www.termcat.cat

9. Annex

		
1. Fonoll	2. Padrins	3. Albercoc
		
4. Valldemossa	5. Ratolí	6. Abella
		
7. Joan	8. Pedra	9. Disquet
		
10. Ordinador	11. Pintures	12. Finestra

		
<p>13. Caranchas</p>	<p>14. Etnoteca</p>	<p>15. Fauç</p>
		
<p>16. Muntanyes</p>	<p>17. Beure/ Aigua</p>	<p>18. Estisores</p>
		
<p>19. Cementiri</p>	<p>20. Estudiar</p>	<p>21. Cacauets</p>
		
<p>22. Lluna</p>	<p>23. Església</p>	<p>24. Cavar</p>

		
<p>25. Telèfon</p>	<p>26. Rotlo</p>	<p>27. USB</p>
		
<p>28. Kiwi</p>	<p>29. Garbell</p>	<p>30. Ovella</p>
		
<p>31. Guanyar/Perdre</p>	<p>32. Olivera</p>	<p>33. Conill</p>
		
<p>34. Helicòpter</p>	<p>35. Meló</p>	<p>36. Equip</p>
		
<p>37. Blat de les índies</p>	<p>38. Pebres</p>	<p>39. Queixal</p>

40. Tomàtiques

41. Tablet

42. Bullit

43. Municipals

44. Arada

45. Telèfon

46. Pèsols